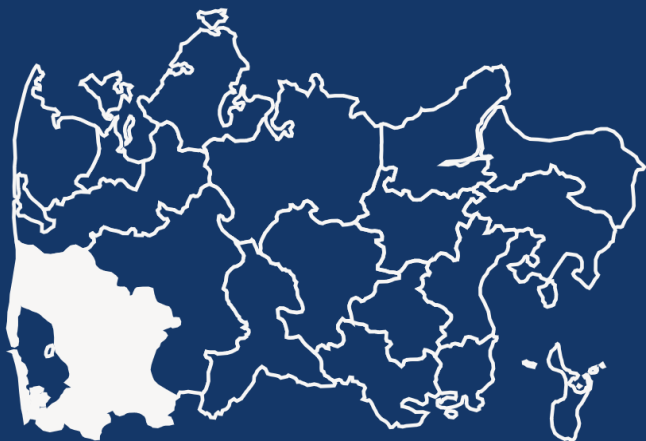

Erhvervsudvikling i Ringkøbing-Skjern Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

August 2024

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om ejerledede virksomheder	8
3. Beskæftigelse og specialisering	21
4. Iværksætteri og virksomhedsbestand	27
5. Vækstvirksomheder og eksport	35
6. Profilanalyse – highlights	39

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Hej og velkommen til den femte udgave af vores kommunerapporter om erhvervsudviklingen i Midtjylland. I denne rapport dykker vi ned i, hvordan det står til med erhvervslivet i de 19 kommuner her i regionen.

Hos Erhvervshus Midtjylland har vi som mål at identificere og styrke de faktorer, der driver væksten og giver midtjyske virksomheder en konkurrencefordel. Samtidig vil vi adressere de udfordringer, som kan hæmme udviklingen. Kommunerapporterne skal være en kilde til viden, så vi sammen kan fremme erhvervslivet både lokalt og regionalt og udnytte de mange potentialer, som vores region har.

Ligesom i de tidligere kommunerapporter har vi samlet data om det lokale erhvervsliv – fra beskæftigelse og iværksætteri til virksomheders udvikling og eksport. Vi har også inkluderet statistik om brugen af lokal erhvervsservice og specialiseret vejledning, baseret på profilanalysen fra 2024.

Denne gang har vi et særligt tema om ejerledede virksomheder. Disse virksomheder spiller en vigtig rolle i vores region, og vi ser nærmere på, hvor mange der er i hver kommune, og hvordan de klarer sig. Ejerledede virksomheder står over for udfordringer som generationsskifte, nye teknologier og grøn omstilling, og vi giver et overblik over deres karakteristika.

Vi zoomer også ind på de virksomheder, der snart skal have nye ejere. Det er vigtigt for os, at disse ejerskifter bliver succesfulde, så vi kan bevare arbejdspladserne her i regionen.

Sidst, men ikke mindst, kigger vi på diversiteten i de ejerledede virksomheder. Det handler om kønsfordeling i ledelsen, nationalitet og beskæftigelse af personer, som ellers måske ville have svært ved at få et job. Diversitet bringer nye perspektiver og kompetencer ind i

virksomhederne og kan gøre dem mere attraktive medarbejdere.

Vi vil gerne sige en stor tak til alle kommuner. Jeres input er med til at skabe inspiration og dele viden på tværs af kommunerne, og det kan føre til nye erhvervsstrategier, initiativer og samarbejder, der gavner vores lokale erhvervsliv. Vi håber også, at rapporten kan sætte fokus på vigtige emner, hvor der er stort potentiale for udvikling.

Samarbejdet mellem lokal erhvervsservice, erhvervshuset og kommunerne er nøglen til at styrke erhvervsfremmeindsatsen. Kommunerapporterne skal hjælpe os med at samarbejde endnu bedre og udnytte både lokale og tværkommunale muligheder og tackle de udfordringer, vi står over for.

Gennem rapporten kan du se, hvordan din kommune klarer sig i forhold til resten af Region Midtjylland, landet og en gruppe sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Lemvig Kommune, Norddjurs Kommune, Samsø Kommune, Skive Kommune og Struer Kommune.

God læselyst!

Med venlig hilsen

Bestyrelsesformand Ib Lauritsen

Direktør Mette Højborg

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Ringkøbing-Skjern Kommunes erhvervspræstationer i 2022 på en række nøgleområder. I tabellen er kommunen sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Ringkøbing-Skjern Kommune (angivet ved et trafiklys).

Tabellen viser øverst, at der siden 2017 er sket en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse i Ringkøbing-Skjern Kommune, men at væksten har været svagere end i resten af regionen.

Det fremgår af tabellen, at flere faktorer bidrager til den beskedne jobvækst. Ringkøbing-Skjern Kommune har relativt få iværksættere og en forholdsvis lav jobvækst blandt kommunens store virksomheder, som tegner sig for en stor del af den private beskæftigelse.

Til gengæld har Ringkøbing-Skjern Kommune en høj andel vækst- og eksportvirksomheder i 2022. Samtidig er der en høj overlevelseseffekt blandt kommunens iværksættere.

Analysen viser, at de primære erhverv samt elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri, som er blandt de toneangivende brancher i kommunen, har oplevet en tilbagegang i perioden.

	Ringkøbing-Skjern Kommune	Region Midtjylland	Sammenligning med andre landkommuner
 Jobvækst i den private sektor 2017-22	6,5 pct.	11,2 pct.	
 Andel iværksættervirksomheder	3,6 pct.	4,8 pct.	
 Treårig overlevelseseffekt for nye virksomheder	60,6 pct.	56,7 pct.	
 Andel vækstvirksomheder	11,4 pct.	10,4 pct.	
 Andel eksportvirksomheder	21,1 pct.	19,8 pct.	
 Jobvækst i store virksomheder 2017-22	5,6 pct.	17,1 pct.	

 Dårligste tredjedel blandt landkommuner i Danmark

 Midterste tredjedel blandt landkommuner i Danmark

 Bedste tredjedel blandt landkommuner i Danmark

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Ringkøbing-Skjern Kommunes profil som erhvervskommune.

De tre største brancher målt på antal jobs er operationel service, elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri samt landbrug, skovbrug og fiskeri. De udgør tilsammen ca. 8.250 årsværk eller 36 procent af den samlede private beskæftigelse i kommunen.

Set relativt til andre kommuner skiller fødevarerindustrien mv. sig ud som den mest specialiserede branche i Ringkøbing-Skjern Kommune, efterfulgt af de primære erhverv samt metalindustrien.

Når luppen sættes på de nationale styrkepositioner – defineret af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – træder specielt grøn energi- og miljøteknologi frem som en styrkeposition, hvilket afspejler, at elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri samt metalindustrien er dominerende brancher i kommunen. Også fødevarer fremstår i denne sammenhæng som et dominerende erhvervsområde.

Det fremgår endvidere, at virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune i højere grad end andre midtjyske kommuner beskæftiger udenlandsk arbejdskraft, og at store virksomheder (over 50 årsværk) udgør en relativt høj andel af den private beskæftigelse.

De tre største brancher

1. Operationel service:	3.424 årsværk
2. Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri:	2.838 årsværk
3. Landbrug, skovbrug og fiskeri:	1.988 årsværk

Udenlandsk arbejdskraft

Ringkøbing-Skjern Kommune:	12,7 pct.
Region Midtjylland:	10,2 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Føde-, drikke- og tobaksvareindustri:	2,9
2. Landbrug, skovbrug og fiskeri:	2,6
3. Metalindustri:	2,6

Top 3 specialiserede klynger

1. Grøn energi- og miljøteknologi:	3,2
2. Fødevarer:	3,1
3. Produktionsindustri, maskiner og robotter:	1,7

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche/klynge udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Ringkøbing-Skjern Kommune		Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	28 pct.	Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	31 pct.
Store virksomheder (50+):	45 pct.	Store virksomheder (50+):	39 pct.

Sammenfatning – ejerledede selskaber

Dette års særtema giver en karakteristik af den store gruppe af ejerledede selskaber i det midtjyske erhvervslandskab og sætter fokus på to vigtige emner – ejerledernes alder og diversiteten i de ejerledede virksomheder.

Analysen viser, at de ejerledede selskaber udgør en betydelig del af de midtjyske virksomheder – målt på både antal og beskæftigelse. Især ejerledede virksomheder med 11-50 årsværk fylder meget beskæftigelsesmæssigt i den midtjyske økonomi. Samtidig har ca. 1/3 af de ejerledede selskaber med mindst fem ansatte eksport.

Analysen understreger, at ejer- og generationsskifte er et vigtigt erhvervspolitisk tema. I nogle kommuner er helt op til 40 pct. af ejerlederne over 55 år.

Når det gælder diversitet, viser analysen, at der er sket en betydelig stigning i både brugen af udenlandsk arbejdskraft og i antallet af ejerledere, der har ansat personer, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.

Til gengæld er der fortsat en stor kønsmæssig ubalance blandt lederne i ejerledede selskaber. I Midtjylland som helhed er kun godt hver sjette leder en kvinde i denne gruppe af virksomheder. Og kun 42 pct. af de ejerledede selskaber med to ledere eller flere har ansat en kvindelig leder. På begge områder ligger Midtjylland under lands-gennemsnittet.

Udvalgte resultater fra analysen

I Ringkøbing-Skjern Kommune ligger 40 pct. af den private beskæftigelse i ejerledede selskaber og enkeltmandsvirksomheder. For regionen som helhed er andelen 35 pct.

Ringkøbing-Skjern Kommune huser i alt 221 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk.

I 39 pct. af de ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune med mindst fem årsværk er ejerlederen over 55 år, mens ejerlederen i seks pct. af selskaberne er over 65 år.

I Ringkøbing-Skjern Kommune har 33 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk eksport. I Region Midtjylland som helhed er andelen 32 pct.

15 pct. af lederne i de ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune er kvinder. I regionen som helhed er andelen 17 pct.

45 pct. af de ejerledede selskaber (mindst fem årsværk) i Ringkøbing-Skjern Kommune beskæftiger personer, der er i støttet beskæftigelse. For regionen som helhed er andelen 46 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Temaafsnit om ejerledede selskaber

Temaafsnittet i dette års kommunerapporter giver en karakteristik af ejerledede selskaber i de midtjyske kommuner.

Baggrunden er, at ejerledede virksomheder fylder meget i det midtjyske erhvervslandskab. Samtidig står en del ejerledede virksomheder over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

De første sider giver en samlet karakteristik af ejerledede selskaber i kommunen, herunder antal, størrelse og eksport.

Dernæst giver afsnittet et overblik over, hvor mange ejerledede selskaber der står over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

Til sidst præsenteres indikatorer for diversiteten i de ejerledede virksomheder. Afsnittet sætter fokus på udbredelsen af kvindelige ledere samt diversitet mht. brug af arbejdskraft fra forskellige lande og personer på kanten af arbejdsmarkedet.

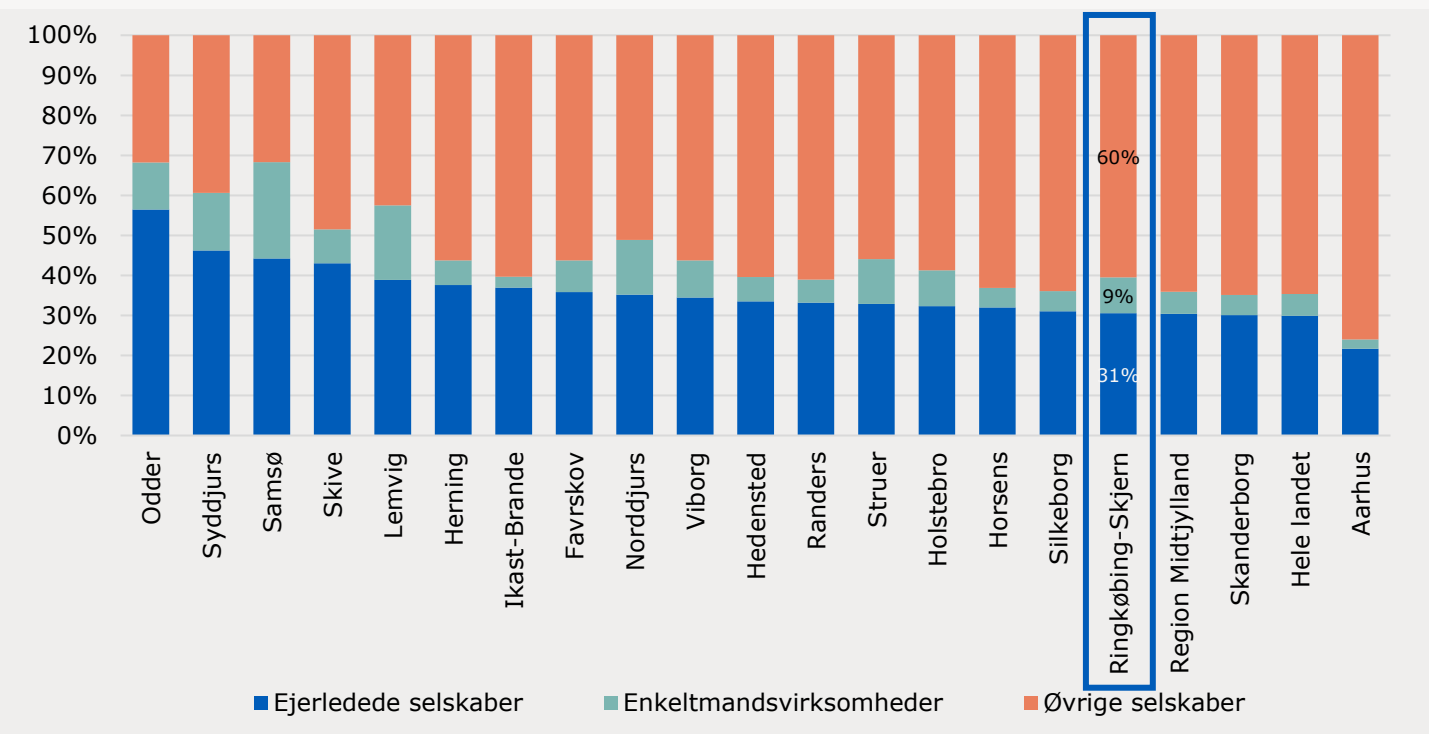
Beskæftigelsen fordelt på virksomhedstyper i de midtjyske kommuner

Ved udgangen af 2022 husede Ringkøbing-Skjern Kommune i alt 1.116 ejerledede aktie- og anpartsselskaber. Dertil kommer et stort antal enkeltmandsvirksomheder, der for langt de flestes vedkommende også er ejerledede.

Der er betydelig forskel på, hvor meget denne gruppe af virksomheder udgør af den samlede beskæftigelse i de midtjyske kommuner, som det fremgår af figur 2.1. Det svinger fra 68 pct. i Odder Kommune til 24 pct. i Aarhus Kommune. I Ringkøbing-Skjern Kommune udgør ejerledede selskaber 31 pct. af beskæftigelsen, mens enkeltmandsvirksomheder udgør 9 pct.

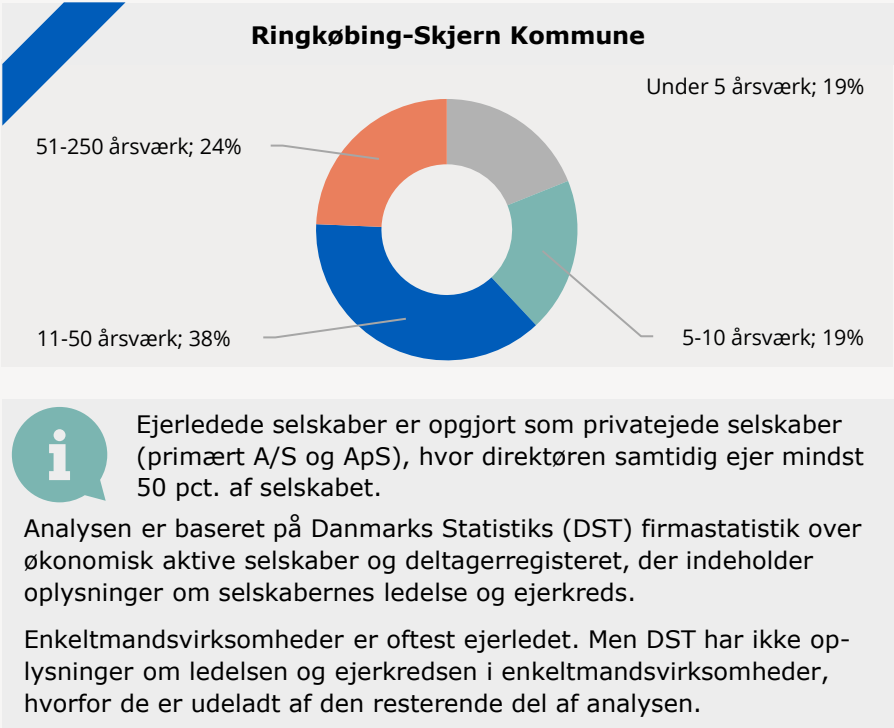
Herudover viser figur 2.2, hvordan beskæftigelsen blandt de ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune er fordelt på virksomhedsstørrelser. Det fremgår, at 38 pct. er beskæftiget i virksomheder med 11-50 ansatte, der således er den klart dominerende gruppe.

Figur 2.1. Private fuldtidsjobs i midtjyske kommuner fordelt på virksomhedstype, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.2. Private fuldtidsjobs i ejerledede selskaber fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Fokus på ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern – 221 selskaber beskæftiger mindst 5 årsværk

Den resterende del af afsnittet zoomer ind på ejerledede selskaber med en beskæftigelsesmæssig tyngde i kommunen. Derfor afgrænses de ejerledede selskaber i det følgende til selskaber med mindst fem årsværk. Oversigten neden for viser, at 221 af kommunens ejerledede selskaber – svarende til 20 pct. - beskæftiger mindst fem årsværk. Den største gruppe rent antalsmæssigt er virksomheder med 0-5 årsværk.

De to figurer til højre sammenligner de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk i kommunen med ejerledede selskaber i resten af regionen og landet på to centrale områder – nemlig om virksomhederne har eksport, og om de har en bestyrelse. Figur 2.3 viser, at 33 pct. af de ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune havde eksport i 2022.

Figur 2.4 viser, at 47 pct. af de ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune havde en bestyrelse i 2022, hvilket er noget højere end regions- og landsgennemsnittet.

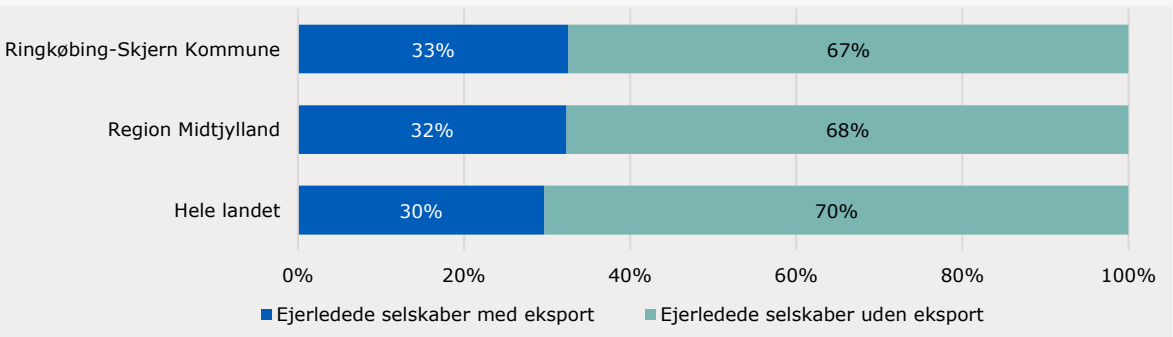
Oversigt - ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2022

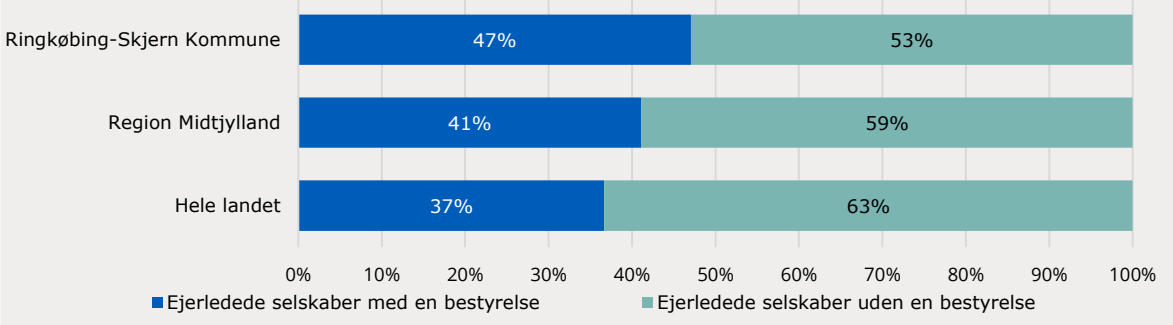
	Antal	Andel
Ejerledede selskaber i alt:	1.116	100%
<i>Heraf selskaber med:</i>		
Ingen årsværk	385	34%
Under 5 årsværk	510	46%
5-10 årsværk	125	11%
11-50 årsværk	83	8%
51-250 årsværk	13	1%
250+ årsværk	0	0%
Mindst fem årsværk	221	20%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Figur 2.3. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og eksport, 2022

Figur 2.4. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og en bestyrelse, 2022

Ejernes alder i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

39 pct. af ejerlederne i Ringkøbing-Skjern er 55 år eller ældre

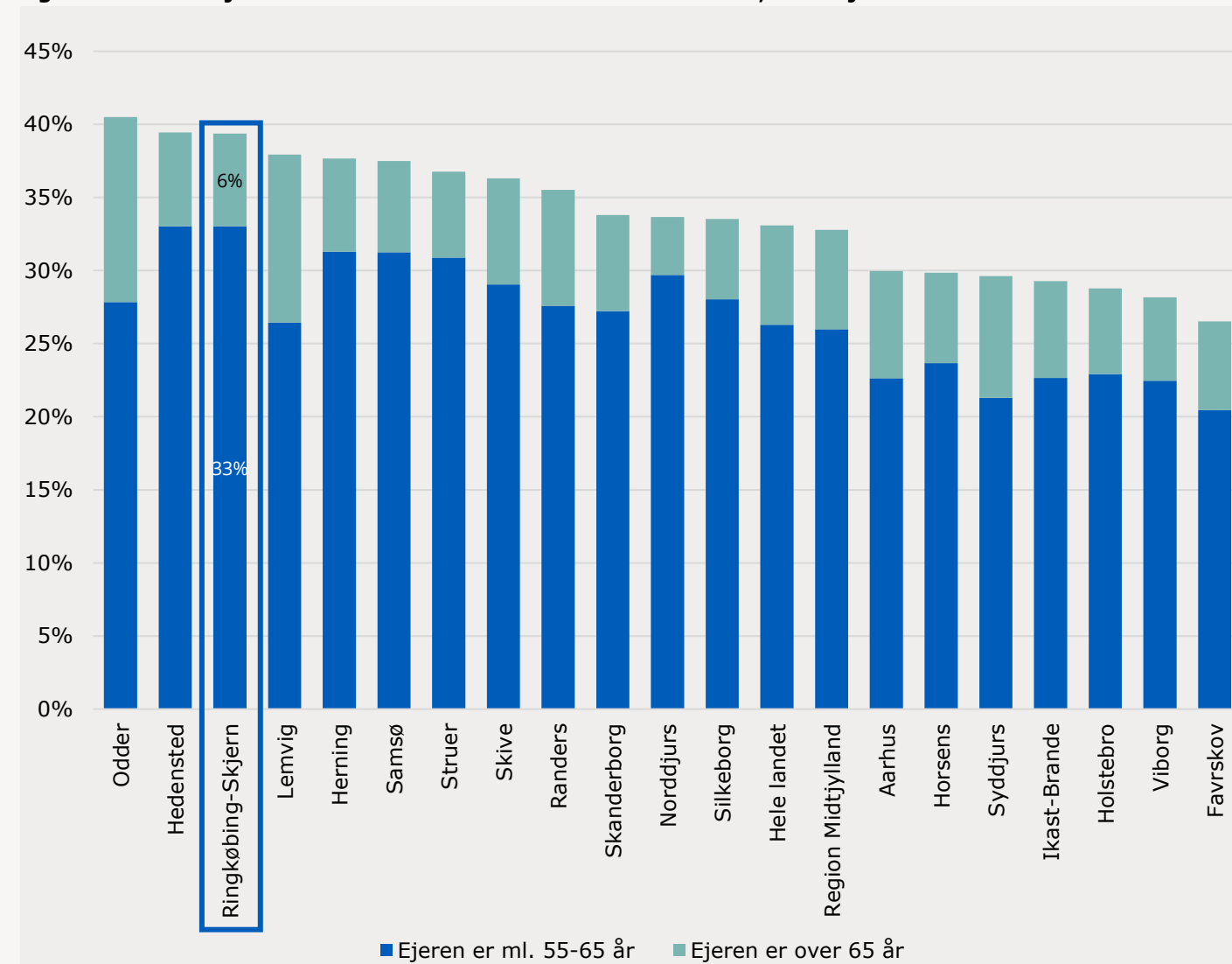
Et godt forberedt og velgennemført ejer- og generationsskifte tager ofte mange år. Samtidig er et succesfuldt ejerskifte afgørende for mange ejerledede virksomheders fortsatte udvikling og for bevaring af jobs.

Derfor er det interessant at se nærmere på, hvor mange ejerledede selskaber med en betydelig aktivitet (her defineret som selskaber med mindst fem årsværk), der er ejet af personer over en vis alder.

Figur 2.5 sammenligner på tværs af midtjyske kommuner andelen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er over 55 år.

Det fremgår, at 39 pct. af selskaberne i Ringkøbing-Skjern Kommune har en ejerleder over denne alder. Det er højere end det midtjyske gennemsnit.

Figur 2.5. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, hvor ejerlederen er 55 år eller ældre

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Enkeltmandsvirksomheder er udeladt, da det ikke er muligt at opgøre ejernes alder for denne virksomhedstype.

Denne side og den følgende side giver en karakteristik af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som inden for en overskuelig fremtid formodes at skulle gennemføre et ejerskifte.

Selskaber, der potentielt står over for ejerskifte, er opgjort på baggrund af ejerlederens alder i 2022. Konkret er de ejerledede selskaber inddelt i tre grupper:

- Nært forestående ejerskifte – ejerlederen er over 65 år
- Ejerskifte på længere sigt – ejerlederen er ml. 55-65 år
- Øvrige ejerledede selskaber – ejerlederen er under 55 år

Hvis selskabet har to ejerledere (dvs. at begge ejer 50 pct.) anvendes alderen for den yngste ejerleder.

Mange selskaber inden for bygge og anlæg samt detailhandel står over ejerskifte

Ringkøbing-Skjern Kommune havde ved udgangen af 2022 i alt 221 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk. Af disse havde 87 en ejerleder på mindst 55 år, mens 14 havde en ejerleder på mindst 65 år. Det fremgår af tabel 2.1, der også viser størrelsesfordelingen af de selskaber, der står over ejerskifte på kort eller længere sigt.

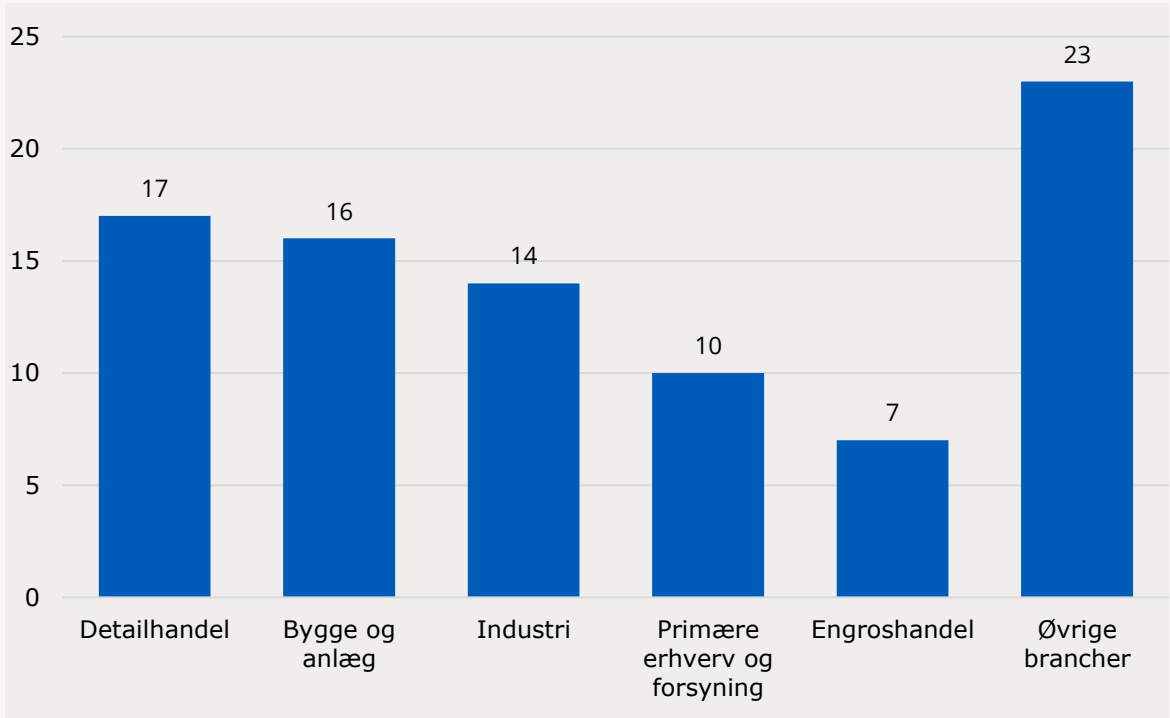
Figur 2.6 viser endvidere branchefordelingen blandt gruppen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er mindst 55 år, og som beskæftiger mindst fem årsværk. Det fremgår, at de ejerledede selskaber ligger i mange forskellige brancher, men at detail og bygge og anlæg har flest virksomheder, der står foran ejerskifte.

Tabel 2.1. Antal ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune med mindst fem årsværk, der står overfor ejerskifte, opdelt på størrelse og ejerlederens alder, 2022

	Nært forestående ejerskifte (over 65 år)	Ejerskifte på længere sigte (55-65 år)	I alt
5-10 årsværk	7	49	56
11-50 årsværk	6	23	29
51-250 årsværk	1	1	2
I alt	14	73	87

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.6. Branchefordeling af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, der står over for ejerskifte i Ringkøbing-Skjern Kommune (ejerlederen er over 55 år)

Note: Det korrekte navn for branchen "Primære erhverv og forsyning" er "Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser".

Erhvervsrettede tiltag målrettet ejerledede virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune

Ejerledede virksomheders betydning

Ringkøbing-Skjern Kommune har mange ejerledede virksomheder, som generelt er åbne for nye kompetencer og ønsker til at udvikle sig, når det er meningsfuldt og bæredygtigt. Virksomhederne er forskellige, ligesom de repræsenterer en bred vifte af brancher med hver deres udfordringer.

Potentialer

Mere bevidst forretningsmæssig brug af data: I flere ejerledede virksomheder inden for detailbranchen, er der ikke en tradition for at handle ud fra data.

- Flere virksomheder anvender i endnu højere grad digitalisering og udnytter de fremtidige muligheder, som kunstig intelligens giver.
- First-Mover på udfordrende områder såsom den grønne omstilling og rekruttering af arbejdskraft.
- SMV-puljer kan hjælpe til at starte vigtige processer, men der er også et potentiale, hvis der kommer flere puljer til investeringer.

Udfordringer

Mange ejerledere har godt styr på processen vedrørende digitalisering og klarer omstillingen uden de store udfordringer. Der findes dog også en stor gruppe af virksomheder, som har utidssvarende og manuelle systemer, og som mangler ressourcer til at tackle forandringen. Udfordringerne er bl.a.:

- Programmerne SMV-grøn og SMV grønne kompetencer bringes ofte i spil, men for mange er det især et overblik over processen samt en prioritering af indsatser, som er vigtig. Det griber ind i virksomhedens strategi, og fordrer ofte et ændret fokus.
- Nethandlen er kommet for at blive. Kunderne er ikke loyale over for de lokale butikker – de handler globalt. Annonceringen er ikke til at overskue for en del detailbutikker. Det hele er blevet mere digitalt og kompliceret.
- Nye regler kan i en mindre virksomhed være en stor tidsmæssig belastning.
- Det kan ofte være en udfordring at rekruttere den ønskede arbejdskraft. For visse fagområder kan det næsten være umuligt.

Initiativer

Der er åbent borgmesterkontor, som kommer rundt i kommunen med jævne mellemrum, hvor man uformelt kan have en dialog. I forhold til manglen på arbejdskraft, er der bl.a. mange tiltag for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft. Der arrangeres f.eks. INFOTAG for tyskere flere gange om året, hvor private virksomheder og kommunale afdelinger fortæller om deres virksomheder, arbejdsforholdene og om dagtilbud, skoler samt mulighederne for at lære dansk.

I Ringkøbing-Skjern Kommune er det generelt Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd, som har dialogen med virksomhederne. De tilbyder f.eks.:

- 360° eftersyn af virksomheden, der i sidste ende giver klarhed over, hvor der er brug for en ekstra indsats, for at virksomheden kan udvikle sig.
- Der er også faglige netværk, vejledning til iværksættere og mange events af forskellig karakter.

Initiativ med kompetenceudvikling

For at handle på udfordringerne er der under handelspolitikken en indsats, der handler om kompetenceudvikling. Gennem et samarbejde med relevante aktører tilbydes detailerhvervet kompetenceudvikling gennem en håndholdt metode, hvor der gennemføres 1:1 vejledning, informationsmøder, workshop og netværk inden for emner som forretningsudvikling, personaleledelse, generationsskifte og grøn omstilling. Tilbuddene er tilpasset målgruppen og justeres løbende.

Opbakning og organisering fra detailerhvervet

Ringkøbing Fjord Handelsråd består af repræsentanter fra byernes handelsforeninger og har siden opstart fokuseret på behovet for kompetenceudvikling til erhvervet. Det har været prioriteret, at det er foregået i et koordineret samarbejde mellem relevante aktører i kommunen.

Et eksempel på dette samarbejde er informationsmødet d. 1. maj med 130 deltagere på Innovest i Skjern. Her blev mulighederne for et håndholdt sparringsforløb om digitale muligheder, der kan være med til at løfte forretningen, fremhævet. Alle emner som f. eks. den grønne omstilling kan blive sat i spil på et sådant tilbud.

Erhvervsrettede tiltag målrettet ejerledede virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune

Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd anser det som væsentligt at hjælpe virksomhederne med at gennemføre et generationsskifte – og derved sikre at lokale arbejdspladser bevares.

Erfaringer fra Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd viser:

Selskabsformer er forskellige. I det daglige er det ikke en væsentlig faktor, men i forbindelse med generations- og ejerskifte, kan det påvirke mulighederne.

- Åbne arrangementer om generationsskifte virker mindre godt.
- Faglige netværk som bestyrelses- eller salgsnetværk er mere effektive.

Generationsskifte udfordringer:

- Virksomhedsejere ser ofte deres forretning som deres "barn".
- For langsom start – det kan være en kompliceret proces på grund af praktiske, økonomiske og skattemæssige forhold. Men også ift. at dække både "hårde" og "bløde" emner.

Anbefalinger til en god proces:

- Et glidende generationsskifte over flere år er fordelagtigt.
- Forbered svære samtaler og lav en tidsplan for overdragelser.
- Lav aftaler om ledelsen i overgangsperioden, især ved overdragelse til familie eller tidligere ansatte.
- En tæt kontakt virker: Når 1:1 vejledningen kører, kommer der i den tætte tillidsfulde kontakt mange fortrolige emner på banen. Ejerlederne vil gerne inspireres og er hurtige til at handle, når de først er blevet trygget.
- Kreativitet kan være vejen frem: Inden for detailerhvervet har der været eksempler på, at der ved kreative processer og 1:1 vejledning opstår idéer til modeller for generationsskifte, som f.eks. en kombination af forretninger: En livstilsbutik køber og smelter sammen med en af de førende smykke- og designbutikker og bliver til en god smagfuld cocktail.

Initiativer:

- Det har været en decideret indsats under handelspolitikken og i forbindelse med kompetenceudvikling for erhvervet.
- Generationsskifte er et tilbagevendende tema for arbejdet i Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd og Ringkøbing Fjord Handelsråds foreninger.
- Der er jævnligt kampagner og informationsaftener om generationsskifte.
- Der er lavet aldersbestemte udtræk af ejeren for detailvirksomhederne. Ejere i en vis alder er blevet personligt kontaktet med det formål at tale om generationsskifte.

Mulige udfordringer for Ringkøbing-Skjern Kommune

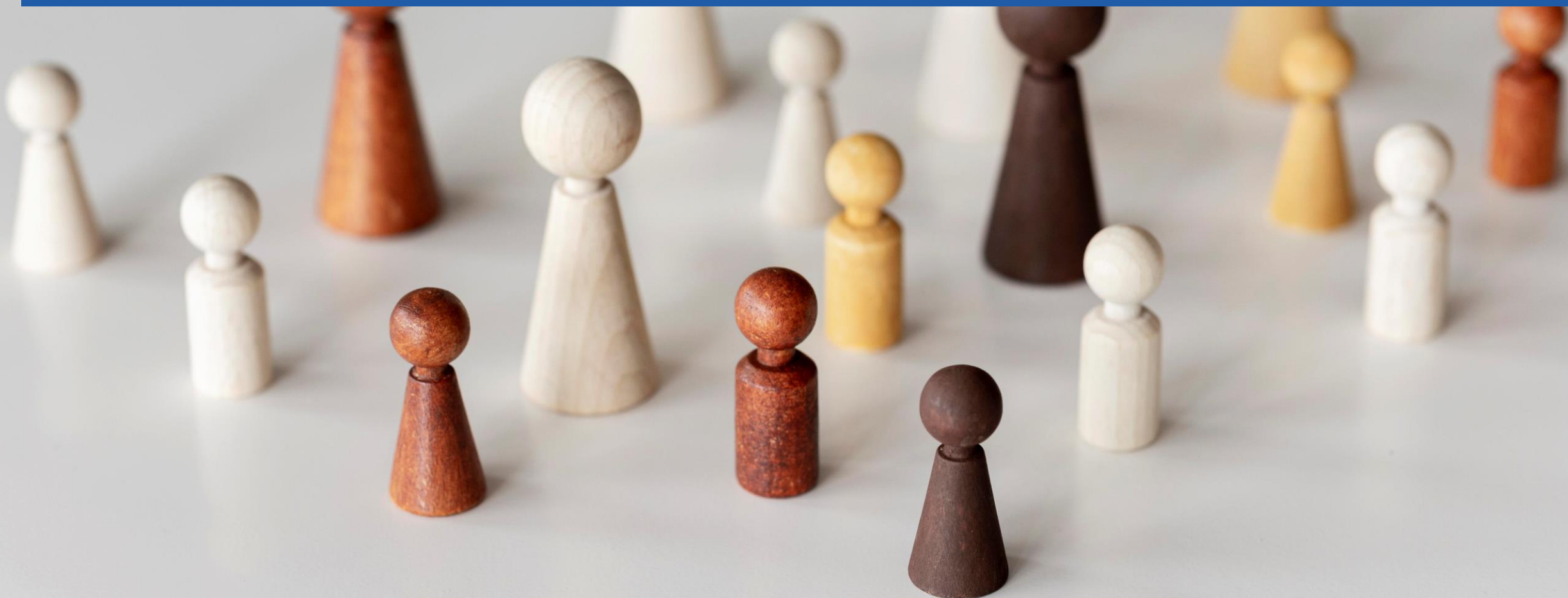
- Det levende byliv forsvinder. Kvaliteten af udbud bliver dalende, hvilket kan have konsekvenser for samlingsstederne i byerne. Butikkerne trækker folk til byerne og er med til at skabe et liv i byerne.
- Arbejdspladser forsvinder fra lokalområderne.

Diversitet i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

53 pct. af de ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern har udenlandsk medarbejdere

Et af pejlemærkerne for diversitet er medarbejdernes etnicitet og nationalitet. I tabel 2.2 er de ejerledede selskaber i kommunen fordelt efter, om de kun har ansat danskere, eller om de har ansat personer fra henholdsvis andre EU-lande og ikke EU-lande. Det fremgår, at 53 pct. af de ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune har ansat udenlandsk arbejdskraft. Endvidere har 28 pct. af selskaberne ansat medarbejdere, der kommer fra ikke EU-lande.

Figur 2.7 viser, at der siden 2017 i Ringkøbing-Skjern Kommune både har været vækst i antallet af selskaber, der beskæftiger arbejdskraft fra EU-lande og ikke EU-lande.

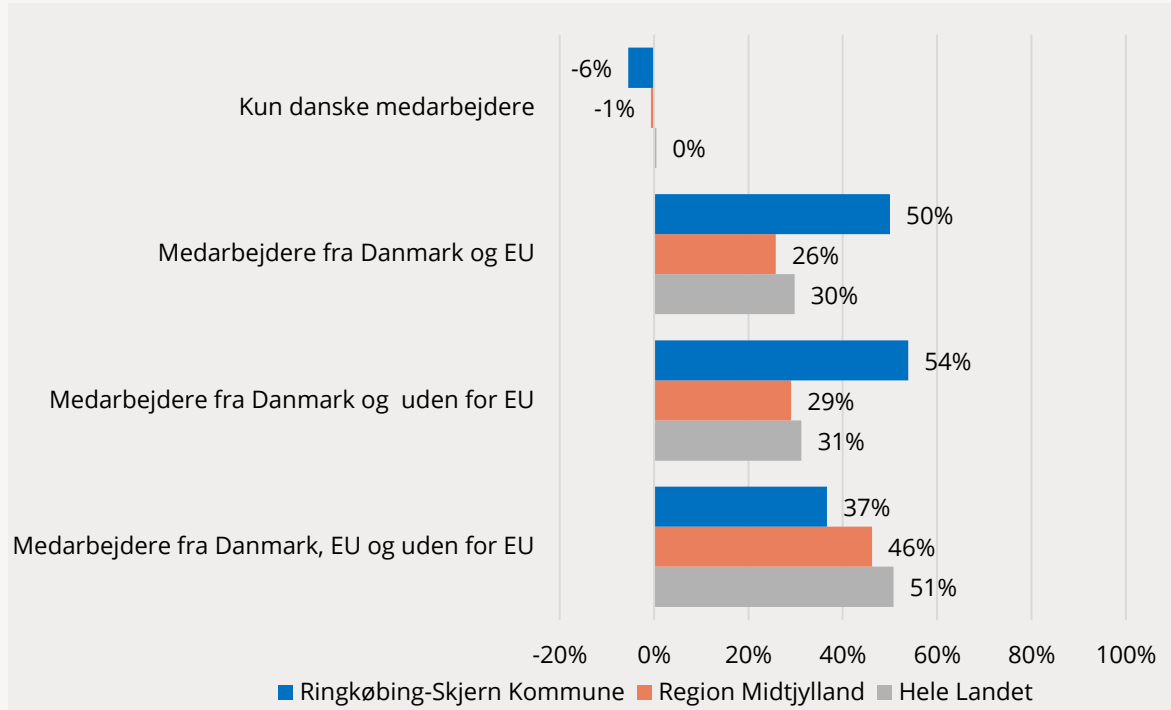
Det generelle billede er, at de midtjyske ejerledede selskaber på dette område er blevet mere diverse, idet antallet af virksomheder med kun danske medarbejdere ikke er vokset.

Tabel 2.2. Ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune fordelt efter, om de har ansat medarbejdere med udenlandsk statsborgerskab, 2022

	2022	Andel 2022	Andel 2022 Region Midtjylland
Kun danske medarbejdere	103	47%	51%
Medarbejdere fra Danmark og EU	57	26%	17%
Medarbejdere fra Danmark og uden for EU	20	9%	15%
Medarbejdere fra Danmark, EU og uden for EU	41	19%	18%
I alt	221	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Figur 2.7. Udvikling i antal ejerledede selskaber 2017-22 opdelt efter medarbejdernes nationalitet, 2017-22

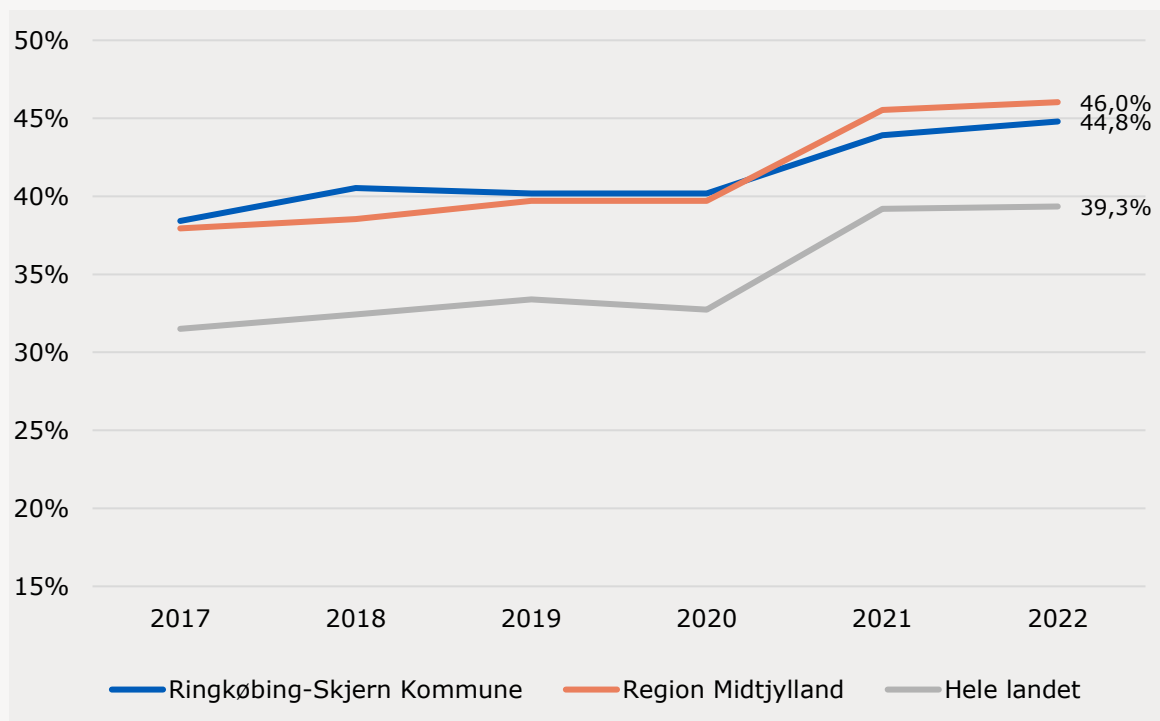
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab.

Stigning i brugen af medarbejdere i støttet beskæftigelse

Et andet vigtigt område, når det kommer til diversitet og åbenhed, er brugen af arbejdskraft på kanten af arbejdsmarkedet. Virksomheder kan her markere sig på at tage et samfundsmæssigt medansvar samtidig med, at social ansvarlighed i stigende grad kommer i fokus som en konkurrenceparameter. Figur 2.8 viser udviklingen i andelen af ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse. Det vil sige personer, der ansættes med tilskud fra det offentlige, fx løntilskud, fleksjob, etc. Figuren viser, at der – relativt set – er nogenlunde lige mange ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune og i regionen som helhed, der har medarbejdere i støttet beskæftigelse. Figuren viser også, at det er blevet mere udbredt for selskaberne – både i de midtjyske kommuner og på landsplan – at have medarbejdere i støttet beskæftigelse. I Ringkøbing-Skjern Kommune voksede andelen fra ca. 38 til 45 pct. i perioden 2017-22.

Herudover sammenligner figur 2.9 andelen af virksomheder med medarbejdere i støttet beskæftigelse for forskellige størrelsesgrupper. Det fremgår, at der for alle størrelsesgrupper kun er små forskelle mellem Ringkøbing-Skjern Kommune og regionen som helhed.

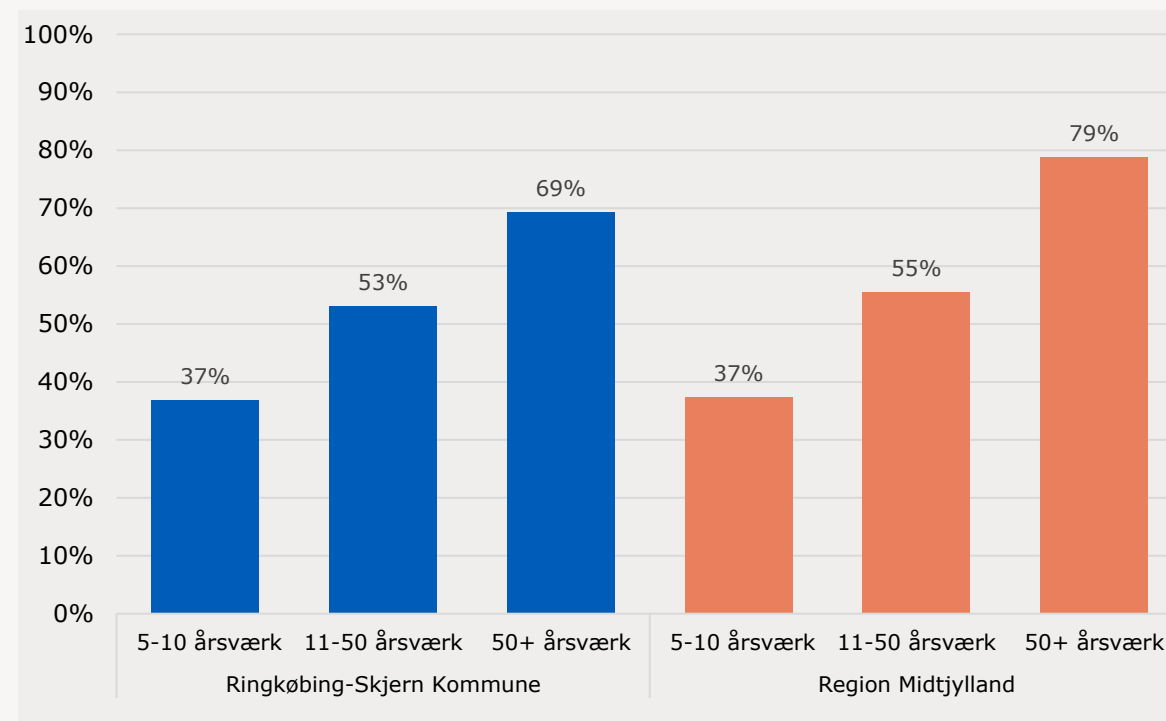
Figur 2.8. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

Figur 2.9. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse 2022, opdelt på størrelse

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

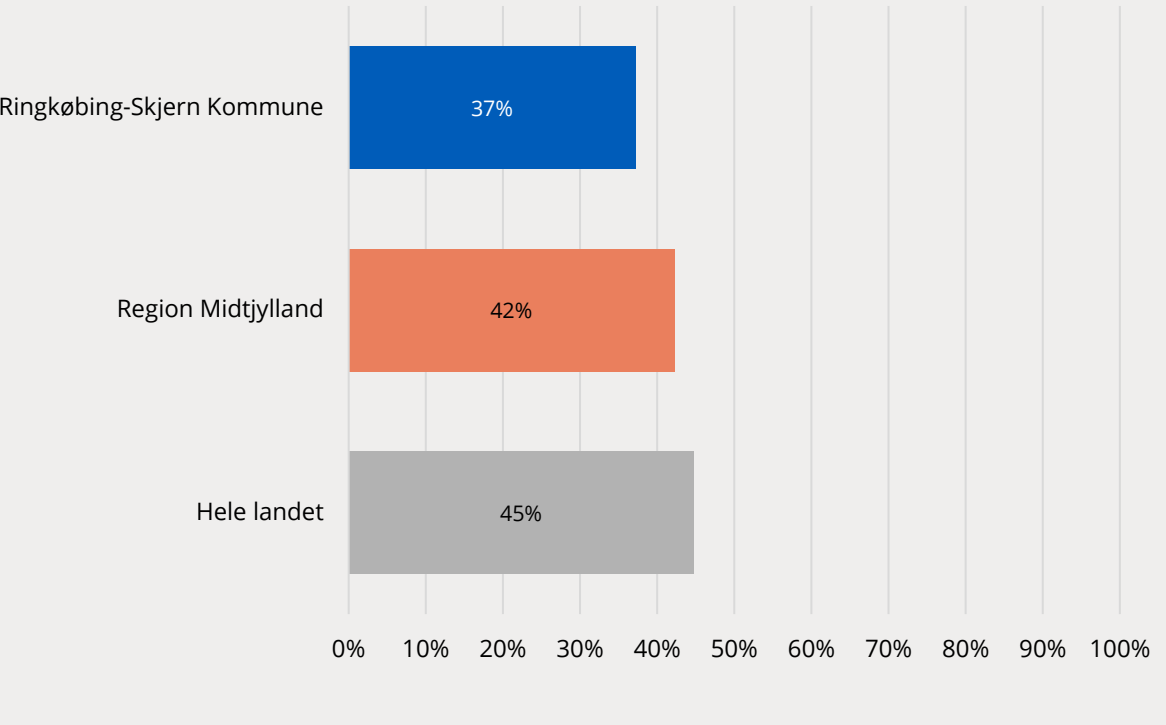
Få kvindelige ledere i de ejerledede selskaber

Endelig er diversitet på køn et forhold, der har fået stigende opmærksomhed i de senere år. Både i relation til at sikre mangfoldighed på kompetencer og som et forhold, der vægter, når fx store virksomheder og slutkunder vurderer ESG-forhold gennem værdikæden.

Figur 2.10 viser, hvor stor en andel af ejerledede selskaber med mindst to ledere, der havde kvinder i ledelsen i 2022. Endvidere viser figur 2.11 udviklingen i kvinders andel af samtlige lederstillinger i de ejerledede selskaber i Ringkøbing-Skjern Kommune, regionen som helhed og hele landet.

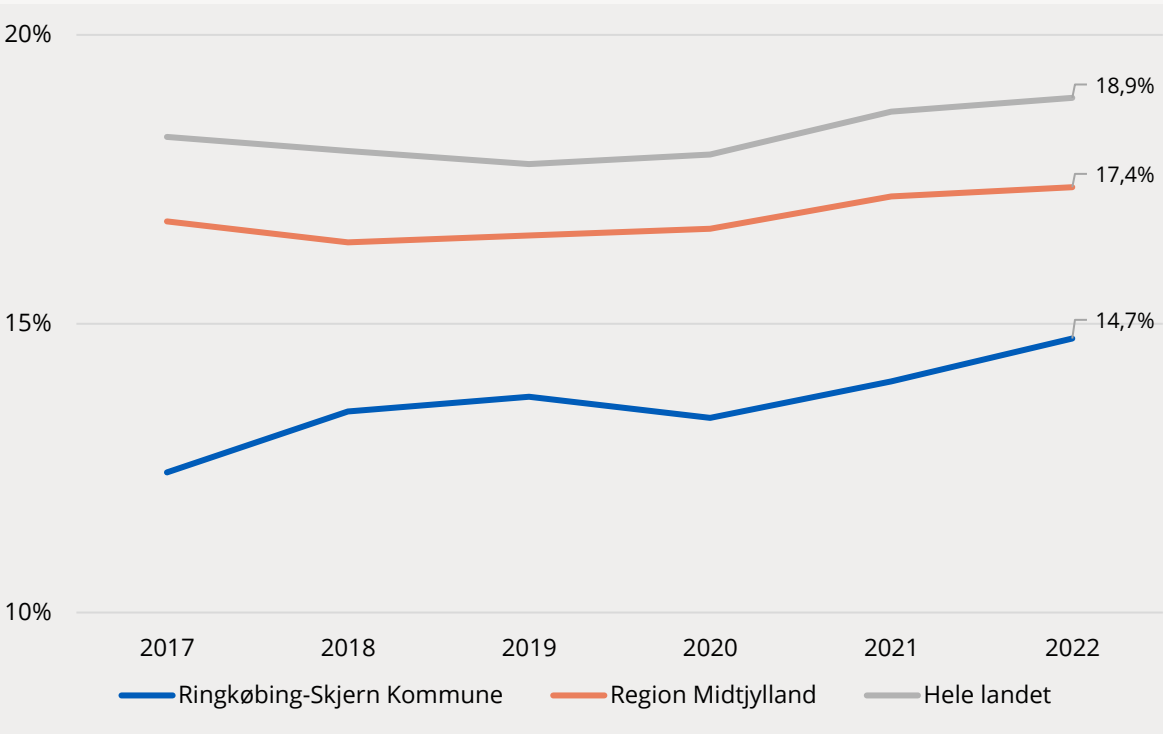
Det fremgår, at Ringkøbing-Skjern Kommune på begge områder ligger lidt under både regions- og landsgennemsnittet. Siden 2017 er der dog sket en mindre stigning i andelen af kvindelige ledere i de ejerledede selskaber i kommunen.

Figur 2.10. Andel ejerledede selskaber, der har kvindelige ledere, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst to personer i ledelsen

Figur 2.11. Kvinders andel af samtlige lederstillinger i ejerledede selskaber, 2017-22

Erhvervsrettede tiltag inden for diversitet i Ringkøbing-Skjern Kommune

Der er i Ringkøbing-Skjern Kommune et ønske om at skabe værdi for borgere, mennesker og virksomheder gennem at oparbejde og udvikle de rette kompetencer til et arbejdsmarked i bevægelse.

Mål for flere flexjob

Flere virksomheder i kommunen:

- Ansætter flexjobbere og prioriterer medarbejdere med udviklingshandicap som en del af deres sociale ansvar.
- Omskoler medarbejdere med personlige udfordringer til nye roller, ofte som flexjob.
- Støtter medarbejderuddannelse med kompetenceløft.

Der findes også virksomheder, der er startet på baggrund af personlige udfordringer. På denne måde er der skabt en virksomhed tilpasset ejerlederens fysiske og mentale ressourcer.

Fokus gennem erhvervspris

Vestjysk Lederforum uddeler hvert år en erhvervspris, hvor der fremhæves en virksomhed i Ringkøbing-Skjern Kommune. I 2022 var temaet "mangfoldighed" – og er et eksempel på fokus på diversitet. Vinderen Erhvervsskolen Vestjylland lykkedes med at hjælpe over 80 procent af eleverne med at få job, typisk et fleksjob på en ordinær arbejdsplads.

Initiativer

Ringkøbing-Skjern Kommune har et Videnråd, der kommer med anbefalinger til uddannelsessektoren og lokale virksomheder. Der er også en Arbejdskraftpolitik, som fokuserer på at inddrage unges perspektiver for at skabe diversitet og udvikling på fremtidens arbejdspladser, hvilket kan hjælpe unge på kanten af arbejdsmarkedet.

Beskæftigelsespolitikken har fokus på dem, som er på kanten af arbejdsmarkedet. Til højre er fremhævet en række eksempler på indsatser.

Særlig indsats for ledighedsydelsesmodtagerne:

- Tværfaglig, håndholdt og helhedsorienteret indsats for at få de 25% med de største udfordringer i flexjob.
- Kampagner målrettet virksomheder for at åbne jobmuligheder for flexjobbere og ledighedsydelsesmodtagere.

Integration:

- Øget samarbejde med lokale virksomheder, der hjælper i forvejen.

Autismestrategi:

- Op mod 10% af de udsatte ledige i Ringkøbing-Skjern Kommune er diagnosticeret med en autismespektrumforstyrrelse. På den baggrund godkendte Beskæftigelsesudvalget i 2024 en strategi, hvor Jobcentret bl.a. samarbejder med Special Minds om at udføre strategiens indsatser.

Brug af løntimer:

- Fokus på brug af løntimer for borgere på kanten af arbejdsmarkedet (løntimer defineres som løn for de timer, som en kontanthjælpsmodtager arbejder på ordinære vilkår i en virksomhed, samtidig med, at vedkommende også modtager kontanthjælp).

Virksomhedsservice:

- Virksomhedsservice hjælper med at finde de bedste match mellem virksomhedernes behov og kommunens ledige borgere, herunder også de borgere, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.
- Virksomhedskonsulenterne for borgere på ressourceforløb samt kontanthjælpsmodtagere arbejder som jobformidlere (blanding af konsulent og mentor).
- Tættere samarbejde med mentorer og bostøtter omkring praktik hos virksomhederne.
- Oprettelse af nye socioøkonomiske partnerskabsaftaler og socialøkonomiske virksomheder.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Ringkøbing-Skjern Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først holdes den samlede udvikling i den private jobskabelse op mod sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først ved at vise jobudviklingen og specialiseringen på brancheniveau, samt hvordan den private beskæftigelse er fordelt på små og større virksomheder. Dernæst viser afsnittet kommunens specialisering inden for erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger.

Afslutningsvis kigger afsnittet nærmere på udenlandsk arbejdskraft og virksomhedernes brug af efter- og videreuddannelsessystemet.

Vækst i den private jobskabelse i 2021 og 2022

Udviklingen i den private jobskabelse kan betragtes som en overordnet indikator for kommunernes erhvervspræstationer.

Den sammenfatter således, hvordan den enkelte kommune har klaret sig på underliggende indikatorer som iværksætteri, tiltrækning af virksomheder, omfanget af vækstvirksomheder, eksport, mv.

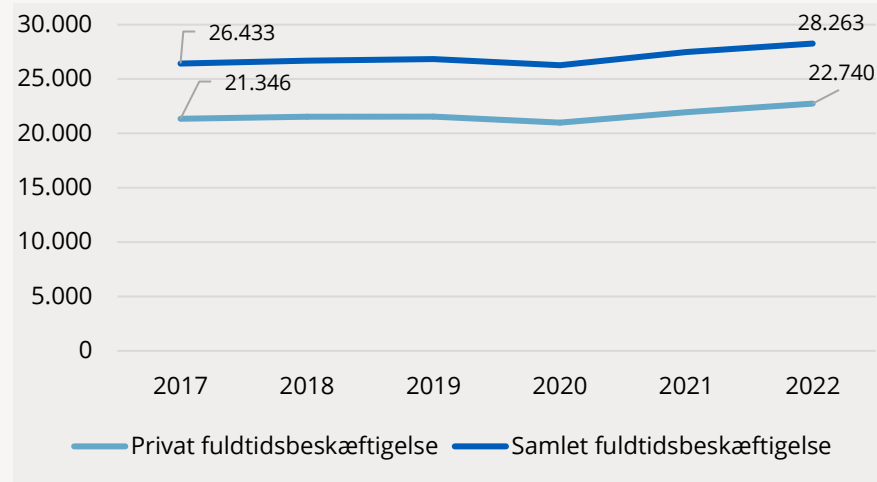
De to øverste figurer fokuserer på udviklingen i perioden 2017-22, mens den nederste figur viser udviklingen i 2023 for lønmodtagere i den private sektor.

Figur 3.1 viser, at der i perioden 2017-22 er sket en vækst i den private beskæftigelse i Ringkøbing-Skjern Kommune på ca. 1.400 årsværk, svarende til en vækst på 6,5 pct.

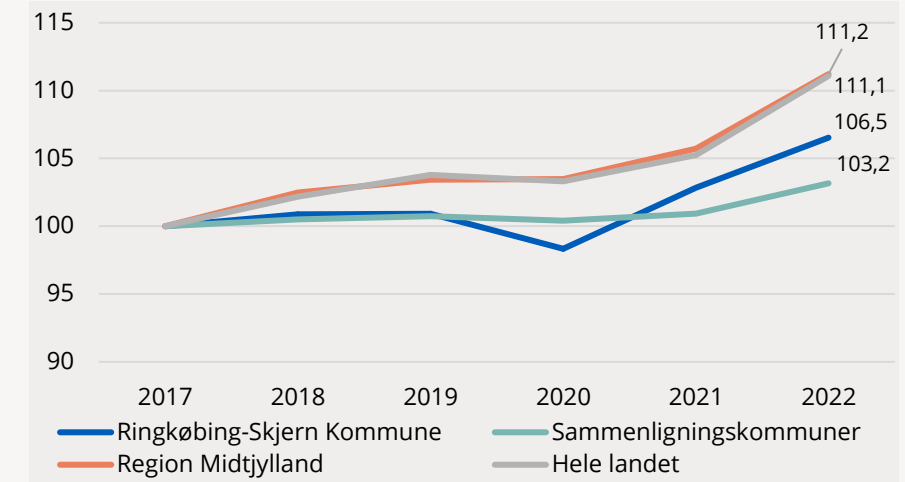
Figur 3.2 viser, at væksten var særligt stor i perioden 2021-22, hvor den også var større end i resten af regionen. Over hele perioden har væksten dog været svagere end i resten af regionen og hele landet.

Figur 3.3 viser samtidig, at udviklingen er aftaget i 2023, idet antallet af fuldtidslønmodtagere ved årets udgang svarer til niveauet ved indgangen til året.

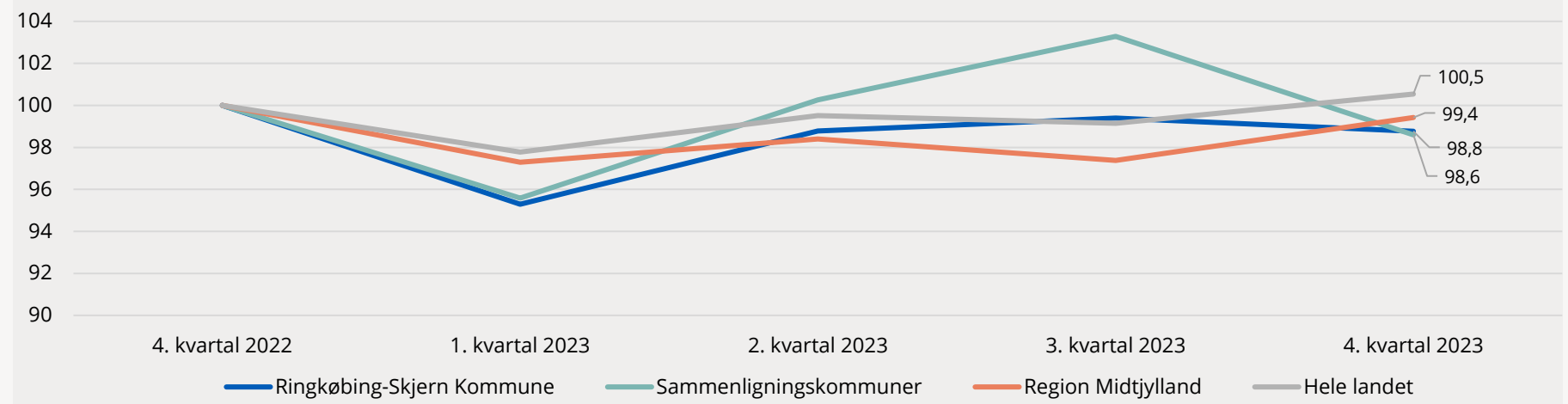
Figur 3.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2017-22

Figur 3.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2017=100)

Figur 3.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 2023 (4. kvartal 2022=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 3.1 og 3.2) og jobindsats.dk (for figur 3.3).

Note: Sammenligningskommunerne omfatter: Lemvig, Norddjurs, Samsø, Skive og Struer Kommune.

I figur 3.3 er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrasket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Operationel service dominerer erhvervsstrukturen i Ringkøbing-Skjern Kommune

Tabellen nedenfor giver et overblik over beskæftigelsen og udviklingen heri i Ringkøbing-Skjern Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervmæssige specialisering i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2022. Det fremgår, at operationel service (fx. rengøringsvirksomheder, rejsebureauer, vagttjenester, mv.) var den største branche i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2022 målt på antal fuldtidsjobs efterfulgt af elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri. Sidstnævnte branche har oplevet et markant fald i beskæftigelsen i perioden 2017-22 og er nu blevet kommunens næststørste branche. Derudover fremgår det, at Ringkøbing-Skjern Kommune har en høj specialisering inden for de tre største brancher samt metal- og fødevarerindustri mv.

Tabel 3.1. Antal private jobs, jobvækst 2017-22 samt erhvervmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2017-22 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2017-22 (pct.)	Specialisering, 2022
	2017	2022			
Operationel service	2.945	3.424	16%	13%	2,4
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	3.259	2.838	-13%	8%	2,5
Landbrug, skovbrug og fiskeri	2.035	1.988	-2%	2%	2,6
Engroshandel	1.288	1.974	53%	7%	1,0
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	1.500	1.833	22%	11%	2,9
Detailhandel	1.693	1.827	8%	5%	0,8
Bygge & anlæg	1.410	1.579	12%	19%	0,7
Metalindustri	1.258	1.167	-7%	-3%	2,6
Ejendomshandel og udlejning	570	769	35%	5%	1,4
Undervisning	605	609	1%	8%	1,2
Finansiering og forsikring	507	594	17%	9%	0,6
Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri	538	552	3%	7%	0,8
Hoteller og restauranter	441	535	21%	13%	0,5
Rådgivning, forskning og udvikling	791	531	-33%	19%	0,3
Transport	609	479	-21%	10%	0,4
Olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri	405	478	18%	12%	0,6
Sundhedsvæsen	259	329	27%	25%	0,5
Private velfærdsinstitutioner	303	307	1%	10%	0,6
Kultur og fritid	285	304	7%	17%	0,8
Andre serviceydelser mv.	211	193	-8%	6%	0,3
Reklame og øvrig erhvervsservice	156	153	-2%	10%	0,4
Råstof, energi og forsyning mv.	158	137	-13%	22%	0,6
Tele, IT og information	55	104	89%	24%	0,1
Forlag, tv og radio	66	36	-46%	15%	0,1
Alle brancher	21.346	22.740	7%	11%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.
Note: Specialiseringen og jobvæksten for brancherne forlag, tv og radio, føde-, drikke- og tobaksvareindustri, olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri, operationel service samt tele, IT og information er baseret på estimerede værdier.

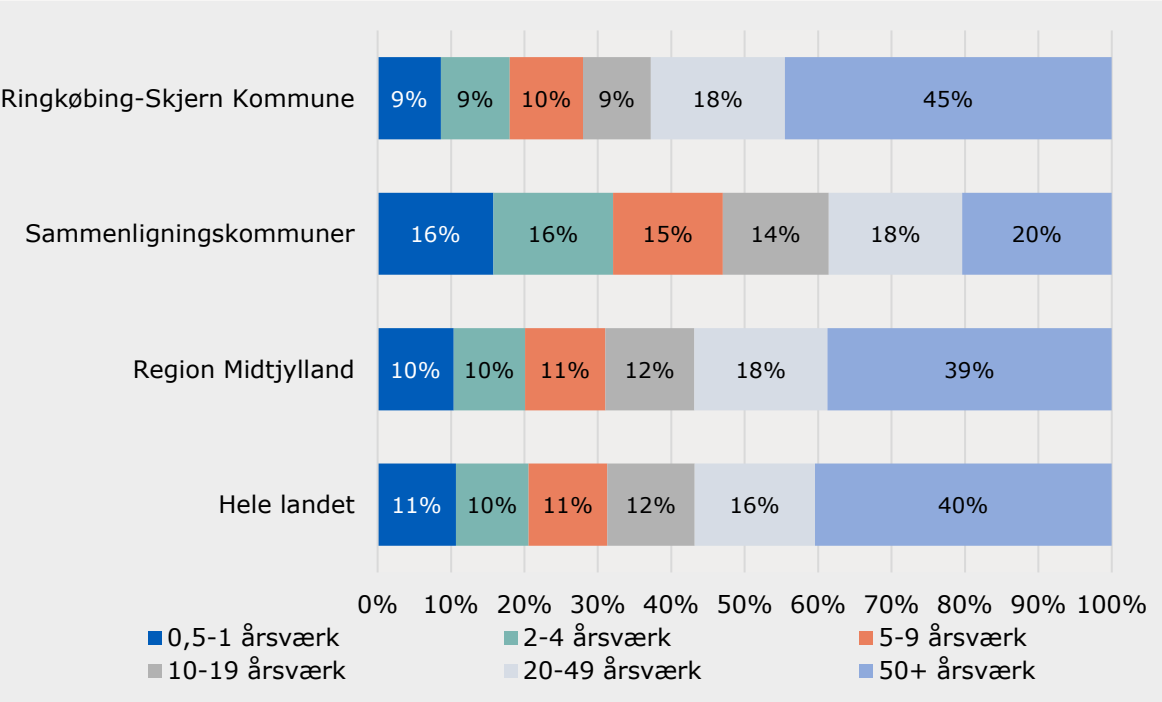
Over 60 pct. af de private jobs findes i virksomheder med mindst 20 årsværk

Figuren og tabellen nedenfor giver et billede af virksomhedsstrukturen i Ringkøbing-Skjern Kommune. Figur 3.4 viser, hvor meget forskellige størrelsesgrupper i 2022 udgjorde af den private beskæftigelse, mens tabel 3.2 viser, hvad jobvæksten har været i hver størrelsesgruppe i perioden 2017-22.

Figuren viser, at store virksomheder (mindst 50 årsværk) udgør en markant større andel af den private beskæftigelse i Ringkøbing-Skjern Kommune end i sammenligningskommunerne, mens det modsatte er tilfældet for virksomheder med under 20 årsværk. Samme billede ses, når Ringkøbing-Skjern Kommune sammenlignes med resten af regionen og landet som hele – omend forskellene her er noget mindre.

Tabel 3.2 viser, at jobvæksten blandt de fleste størrelsesgrupper – inklusiv store virksomheder – har været noget lavere i Ringkøbing-Skjern Kommune end i resten af regionen og landet som helhed. For gruppen af mellemstore virksomheder (20-49 årsværk) har væksten dog været markant højere i kommunen.

Figur 3.4. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Privat fuldtidsbeskæftigelse for Struer og Samsø indeholder estimerede værdier. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Tabel 3.2. Procentvis udvikling i antal jobs opdelt på virksomhedsstørrelser, 2017-22

Størrelse	Ringkøbing-Skjern Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
0,5-1 årsværk	-2,6%	2,4%	4,1%	5,0%
2-4 årsværk	-11,6%	-3,9%	-4,4%	-1,5%
5-9 årsværk	11,6%	-5,4%	5,9%	6,6%
10-19 årsværk	-0,6%	8,8%	10,5%	10,7%
20-49 årsværk	30,1%	16,8%	17,4%	14,4%
50+ årsværk	5,6%	3,4%	17,1%	16,6%
Alle virksomheder	6,5%	3,2%	11,2%	11,1%

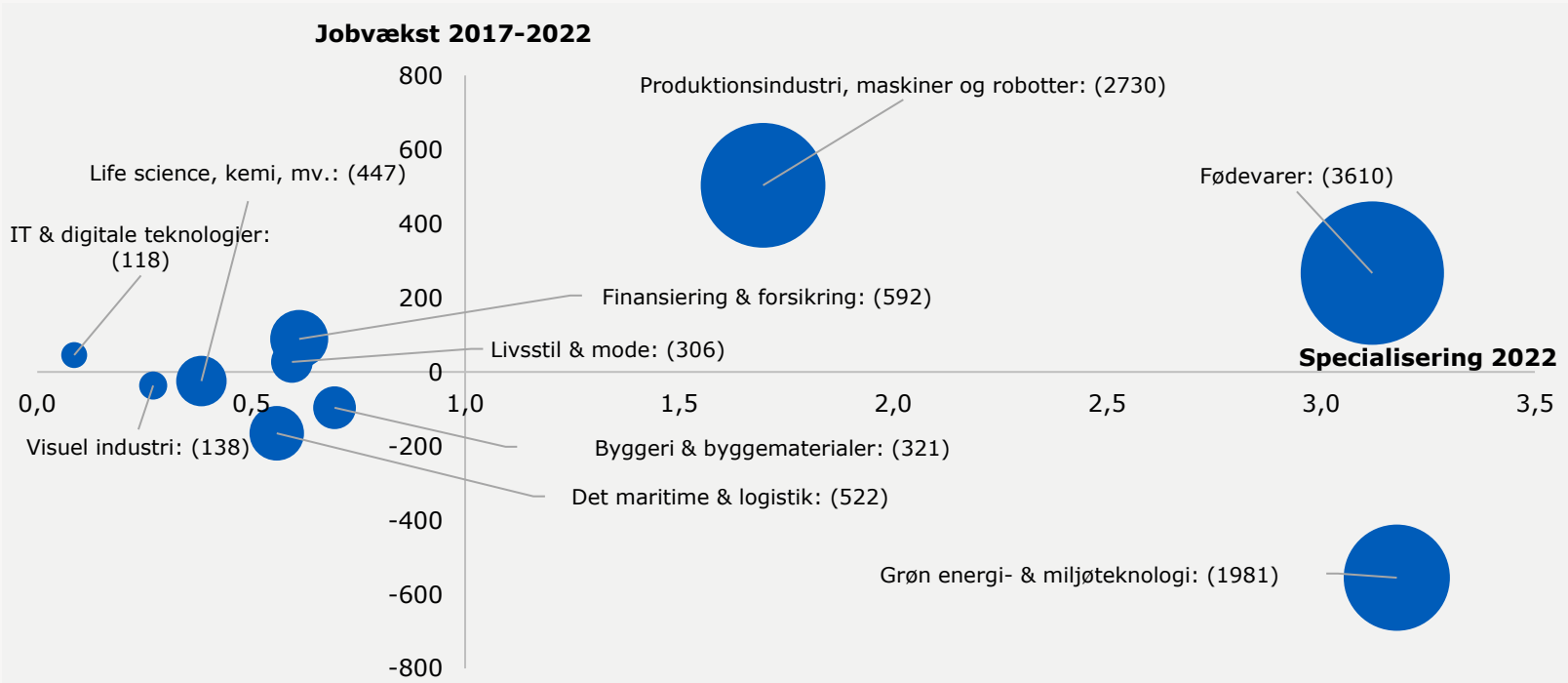
Note: Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes (fx virksomheder med 2-4 årsværk) samlede beskæftigelse i hhv. 2017 og 2022. Beskæftigelsen i enkelte virksomhedsstørrelser for Lemvig, Samsø Kommune og Struer er baserede på estimerede værdier.

Høj specialisering inden for fødevarer samt grøn energi- og miljøteknologi

Hvor udgangspunktet på de forrige sider er alle private virksomheder, fokuserer figur 3.5 på de erhverv, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed ikke lokalt orienterede erhverv som fx detail, restauranter og håndværk, men alene internationalt konkurrerende erhverv, hvor Danmark har etablerede eller spirende styrkepositioner. Figuren viser, hvor meget klyngerne fylder beskæftigelsesmæssigt i kommunen, og om klyngerne er i vækst eller tilbagegang målt på antallet af jobs.

Figuren viser, at grøn energi- og miljøteknologi samt fødevarer (herunder Arla) er de klynger, der har den største specialiseringsgrad. Med en specialisering på 3,2 udgør grøn energi- og miljøteknologi en andel af den samlede private beskæftigelse, der er ca. tre gange større end i en gennemsnitskommune. Beskæftigelsen og specialiseringsgraden inden for dette klyngeområde er dog faldet en smule i perioden 2017-22. Derudover er det bemærkelsesværdigt, at der har været en relativt stor jobvækst inden for produktionsindustri, maskiner og robotter, da området hænger tæt sammen med metalindustrien samt elektronik-, maskin- og transportmiddelindustrien, som har oplevet en tilbagegang, jf. tabel 3.1.

Figur 3.5. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker over flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen for CLEAN og Energy Cluster Denmark.

Figuren viser den erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger.

I 2022 stod klyngerne for ca. 42 pct. af den samlede private beskæftigelse i Region Midtjylland.

Klyngernes betydning i kommunen er vist gennem tre indikatorer:

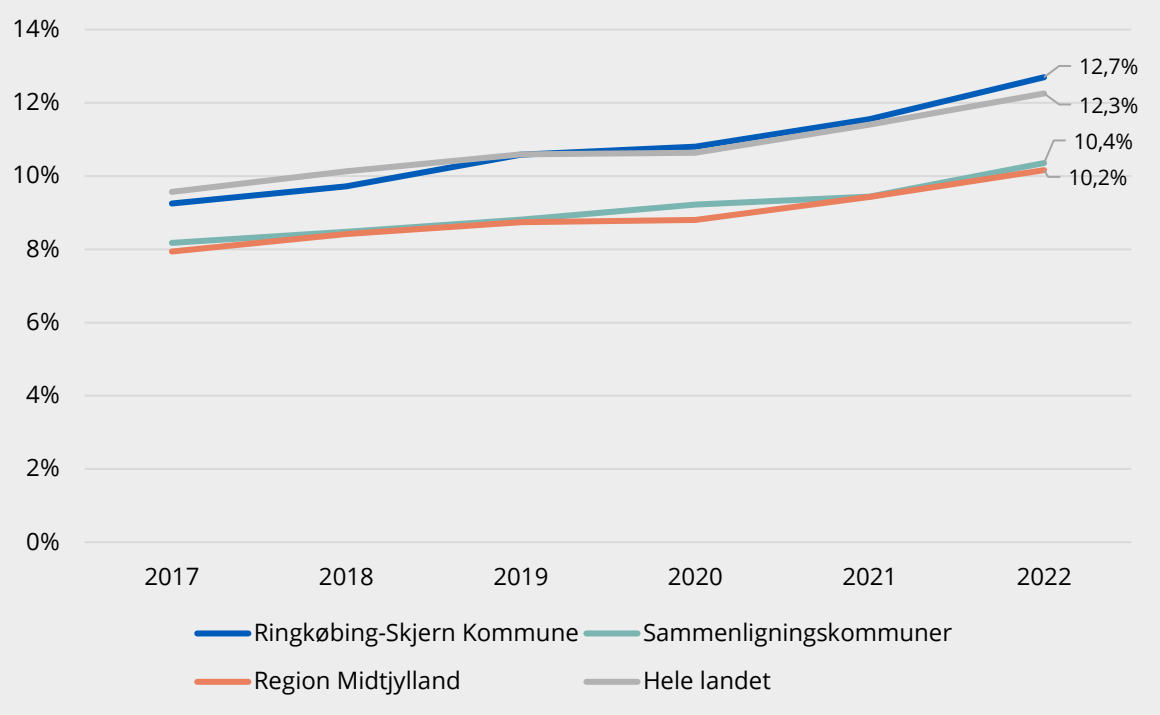
- Cirklerne størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2022. Antal årsværk er angivet i parentes.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2017-22. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Relativt mange udenlandske medarbejdere

Jobskabelsen i den private sektor hænger sammen med virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. I den forbindelse er mulighederne for at rekruttere arbejdskraft fra udlandet vigtig for mange virksomheder. Figur 3.6 viser udviklingen i andelen af fuldtidsbeskæftigede udenlandske medarbejdere i den private sektor i Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet i perioden 2017-22. Det fremgår, at andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Ringkøbing-Skjern Kommune er vokset i perioden 2017-22. I 2022 var 12,7 pct. af de privatansatte i kommunen udenlandske statsborgere, hvilket både er over niveauet i sammenligningskommunerne og resten af regionen.

Udover adgang til udenlandsk arbejdskraft bidrager en løbende opkvalificering af arbejdsstyrken i form af voksen- og efteruddannelse også til at sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Tabel 3.3 viser, hvor stor en andel af arbejdsstyrken der har deltaget i voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder. I perioden 2020-22 deltog 11,5 pct. af arbejdsstyrken i Ringkøbing-Skjern Kommune i VEU, hvilket er en nedgang i forhold til 2017-19. I begge perioder har Ringkøbing-Skjern Kommune haft en højere deltagelsesgrad end Region Midtjylland som helhed og hele landet.

Figur 3.6. Andel udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.3. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2017-22

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2017-19	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2020-22
Ringkøbing-Skjern Kommune	16,4%	11,5%
Sammenligningskommuner	14,8%	10,1%
Region Midtjylland	12,4%	8,6%
Hele landet	11,9%	8,8%

Note: Tabellen omfatter alle personer i aldersgruppen 25-74 år.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4

Iværksætterier og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2018.

Endelig sammenligner afsnittet antallet af virksomheder pr. 1.000 indbyggere med andre midtjyske kommuner.

Markant lavere etableringsrate end regionsgennemsnittet

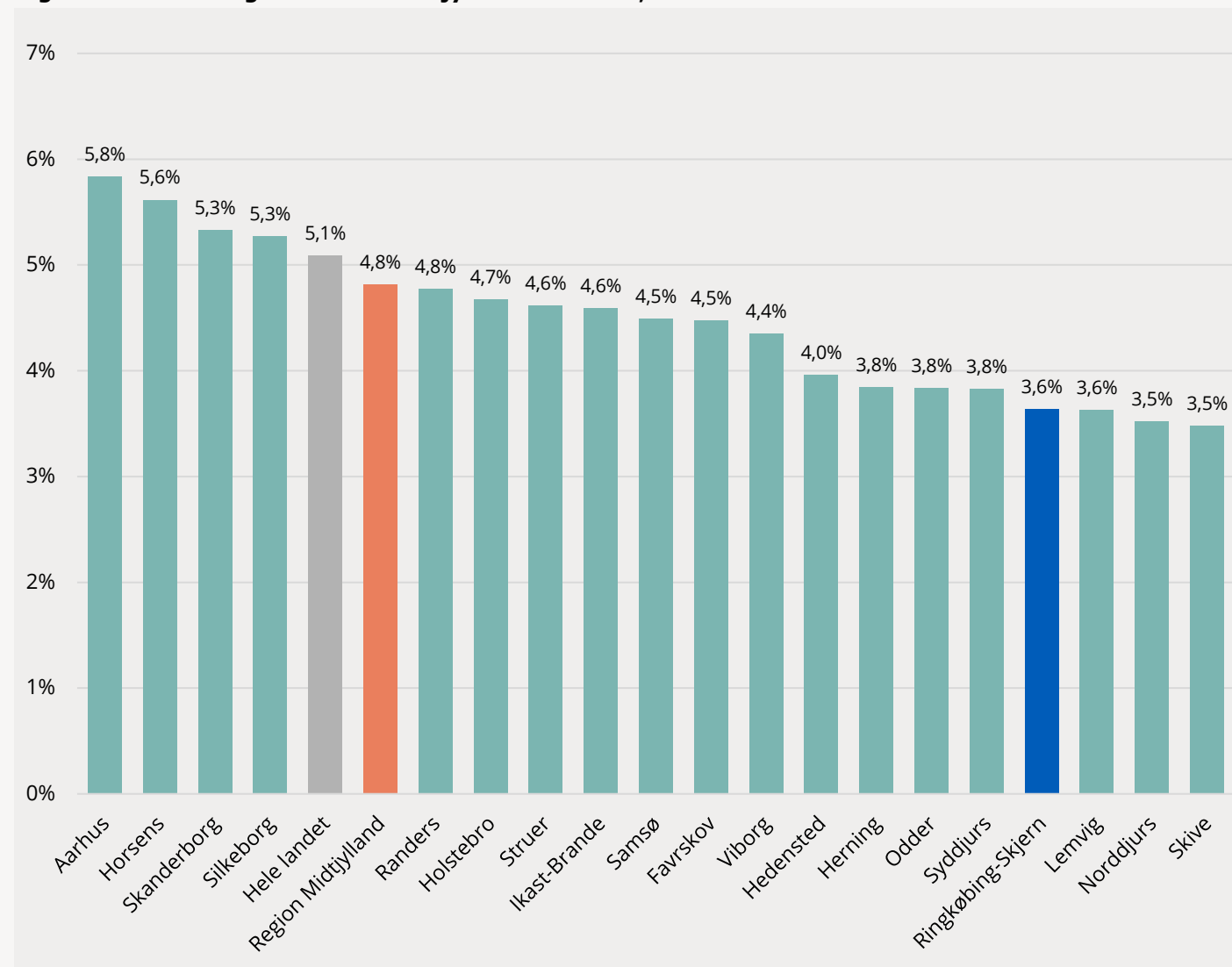
Iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2022) i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2022 på 3,6 pct., hvilket er markant lavere end både regions- og landsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på 5,8 pct., mens Skive Kommune og Norddjurs Kommune havde de laveste etableringsrater på 3,5 pct.

Figur 4.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

Sidste år ændrede Danmarks Statistik metoden bag opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark. Ændringen betyder, at antallet af aktive virksomheder – både etablerede og iværksættervirksomheder – er højere i 2022 end tidligere år.

Ændringen har medført, at der især er kommet flere virksomheder inden for brancherne finansiering og forsikring samt ejendomshandel og udlejning.

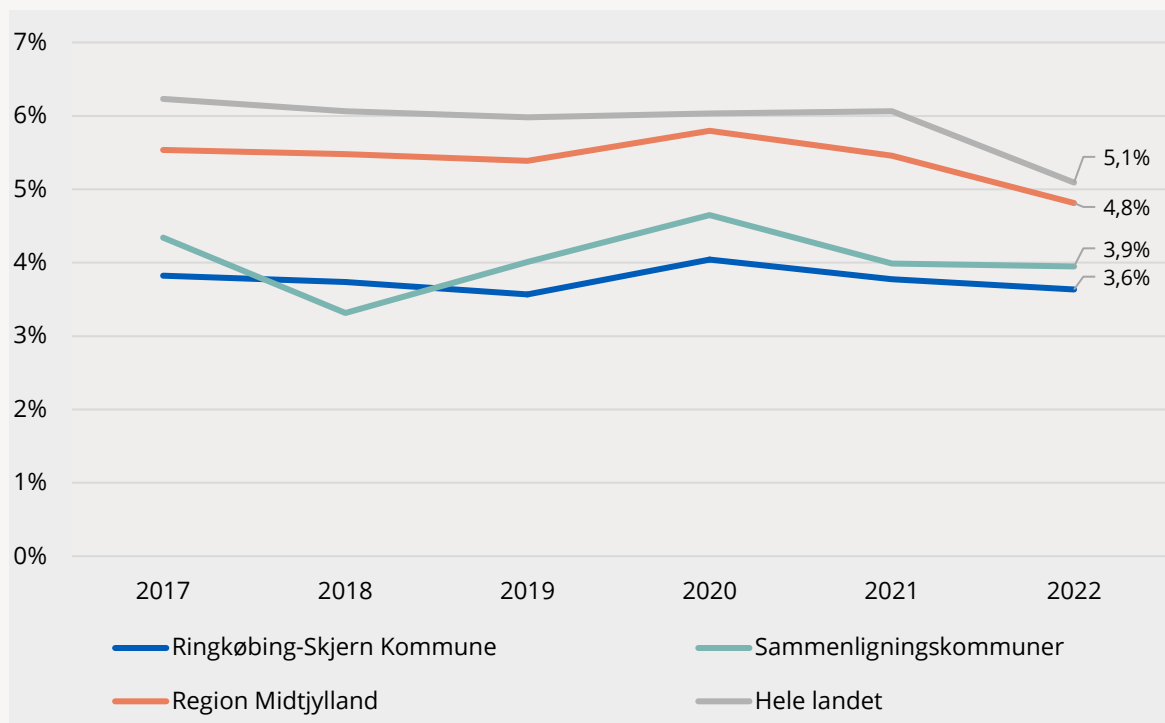
Da ændringen især har medført en stigning i det samlede antal virksomheder, betyder det, at etableringsraten, som vist på næste side, er lavere i 2022 sammenlignet med tidligere år – selvom antallet af iværksættervirksomheder i de fleste kommuner er højere i 2022 sammenlignet med 2021.

Etableringsraten på niveau med sammenligningskommunerne

Figur 4.2 viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2017-22 for Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Etableringsraten i Ringkøbing-Skjern Kommune har i hele perioden ligget på niveau med sammenligningskommunerne, men markant under regions- og landsgennemsnittet.

Figur 4.2. Udvikling i etableringsraten, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommunerne omfatter: Lemvig, Norddjurs, Samsø, Skive og Struer Kommune.

Relativt mange iværksættere inden for de primære erhverv

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.1 viser således iværksætter-virksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2021-22 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Af tabellen fremgår det, at Ringkøbing-Skjern Kommune sammenlignet med resten af regionen har flere iværksættere inden for primære erhverv samt operationel service og færre inden for videnservice samt finansiering og forsikring mv.

Tabel 4.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2021-22

Branche	Ringkøbing-Skjern Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Finansiering, forsikring og ejendomme	21%	23%	24%	21%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	15%	11%	7%	6%
Bygge og anlæg	13%	14%	13%	13%
Operationel service	10%	9%	7%	8%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	9%	4%	8%	9%
Videnservice	9%	10%	12%	14%
Detailhandel	6%	9%	7%	6%
Hoteller og restauranter	6%	10%	5%	5%
Transport	4%	2%	3%	5%
Industri	4%	4%	3%	3%
Information og kommunikation	3%	2%	6%	8%
Engroshandel	1%	1%	2%	2%
I alt	100%	100%	100%	100%

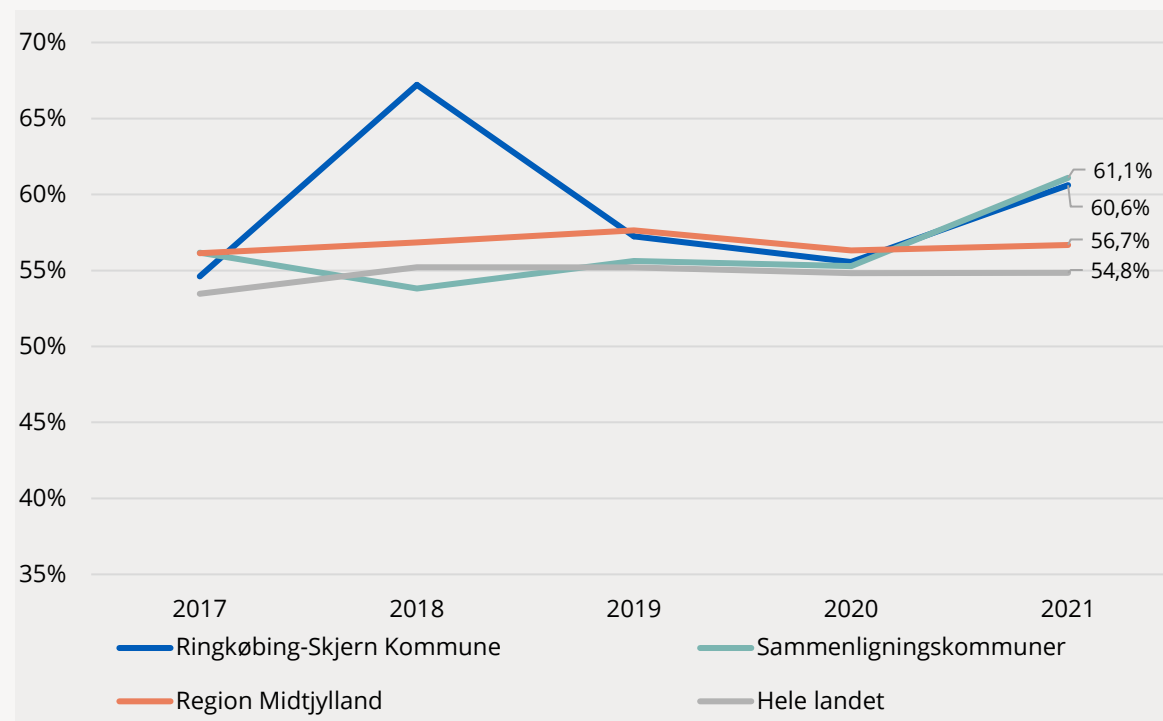
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding..

Overlevelsesraten ligger over regionsgennemsnittet i 2021

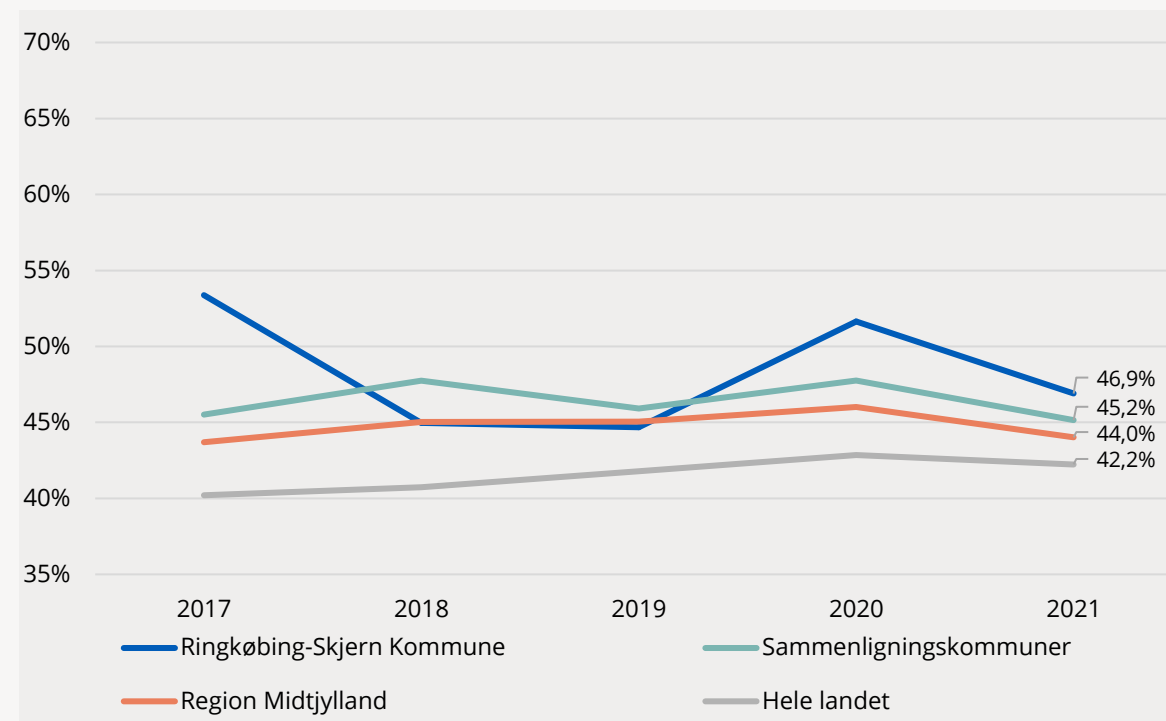
En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet, efter at de er etableret. Figurene nedenfor viser overlevelsesraterne henholdsvis tre og fem år efter etablering for iværksættere i Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Overlevelsesraten svinger typisk en del fra år til år i de enkelte kommuner. Figur 4.3 viser, at den treårige overlevelsesrate i Ringkøbing-Skjern Kommune steg i 2021 (dvs. for virksomheder etableret i 2018), så den i 2021 ligger over regions- og landsgennemsnittet. Den femårige overlevelsesrate har ligget over regions- og landsgennemsnittet i 2020 og 2021.

Figur 4.3. Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2017-21

Figur 4.4. Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2017-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelsesraterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelsesraterne i sidste års rapport.

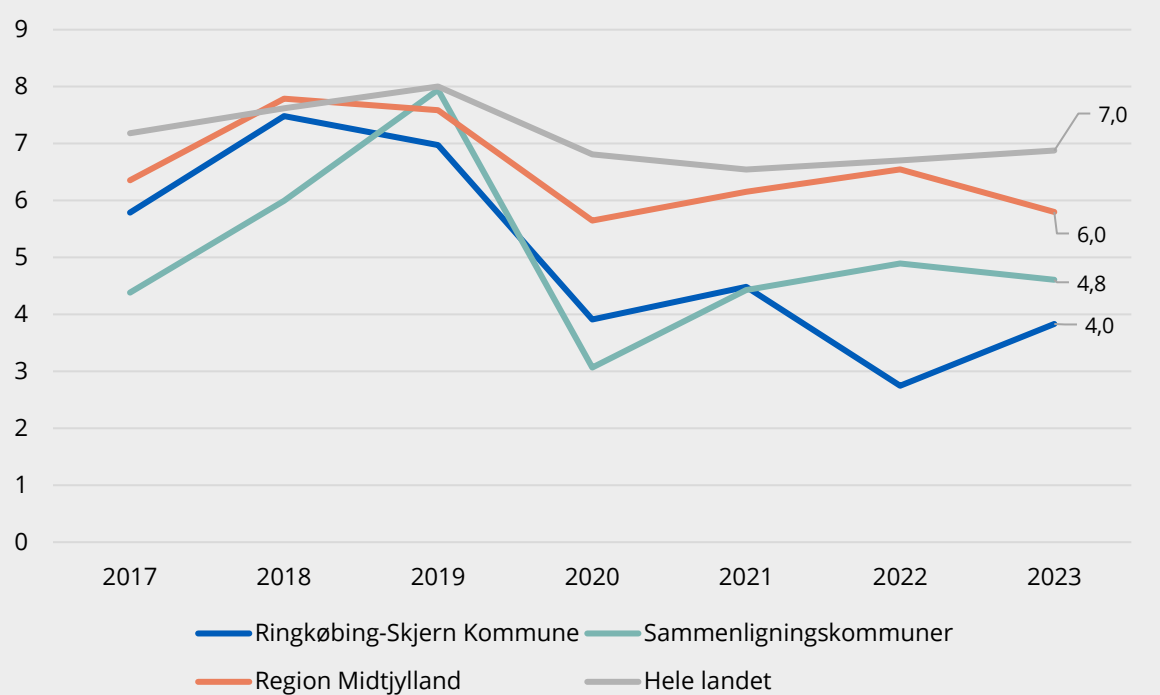
Få konkurser i Ringkøbing-Skjern Kommune

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 4.5 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Tabel 4.2 viser, hvordan konkurserne i kommunen fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at antallet af konkurser pr. 1.000 virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune har ligget et stykke under regions- og landsgennemsnittet siden 2020. I 2023 gik ca. fire ud af 1.000 virksomheder konkurs i Ringkøbing-Skjern Kommune, mens antallet var seks i Region Midtjylland som helhed.

Tabellen til højre viser, at over halvdelen af konkurserne ligger inden for handel samt bygge og anlæg i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2023. Som det fremgår, har den branchemæssige fordeling af konkurser svinget noget mellem årene.

Figur 4.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2017-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurs er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2023 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2017-22.

Tabel 4.2. Fordeling af konkurser i Ringkøbing-Skjern Kommune på sektorer, 2017-23

Sektor	2017	2020	2023
Service	33%	43%	18%
Handel	19%	7%	24%
Primære erhverv	19%	14%	0%
Bygge og anlæg	14%	14%	35%
Transport	10%	7%	6%
Industri	5%	14%	18%
I alt	100%	100%	100%

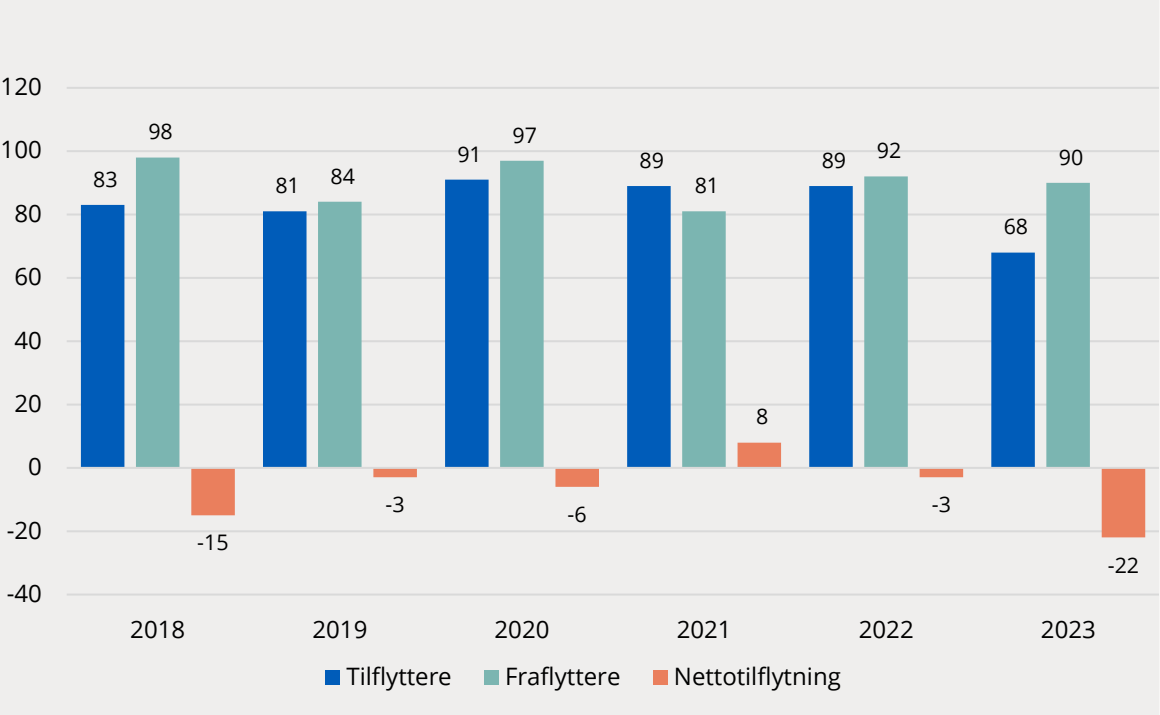
Flere virksomheder flytter fra end til Ringkøbing-Skjern Kommune

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 4.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Ringkøbing-Skjern Kommune i perioden 2018-23. Samtidig viser figur 4.7, hvordan til- og fraflytningerne var fordelt på hovedsektorer i 2023.

Det fremgår, at Ringkøbing-Skjern Kommune – med undtagelse af 2021 – har haft en nettofraflytning af virksomheder i perioden 2018-23. I 2023 flyttede 90 virksomheder fra Ringkøbing-Skjern Kommune, mens 68 flyttede til. Over hele perioden har der været en nettofraflytning på 41 virksomheder.

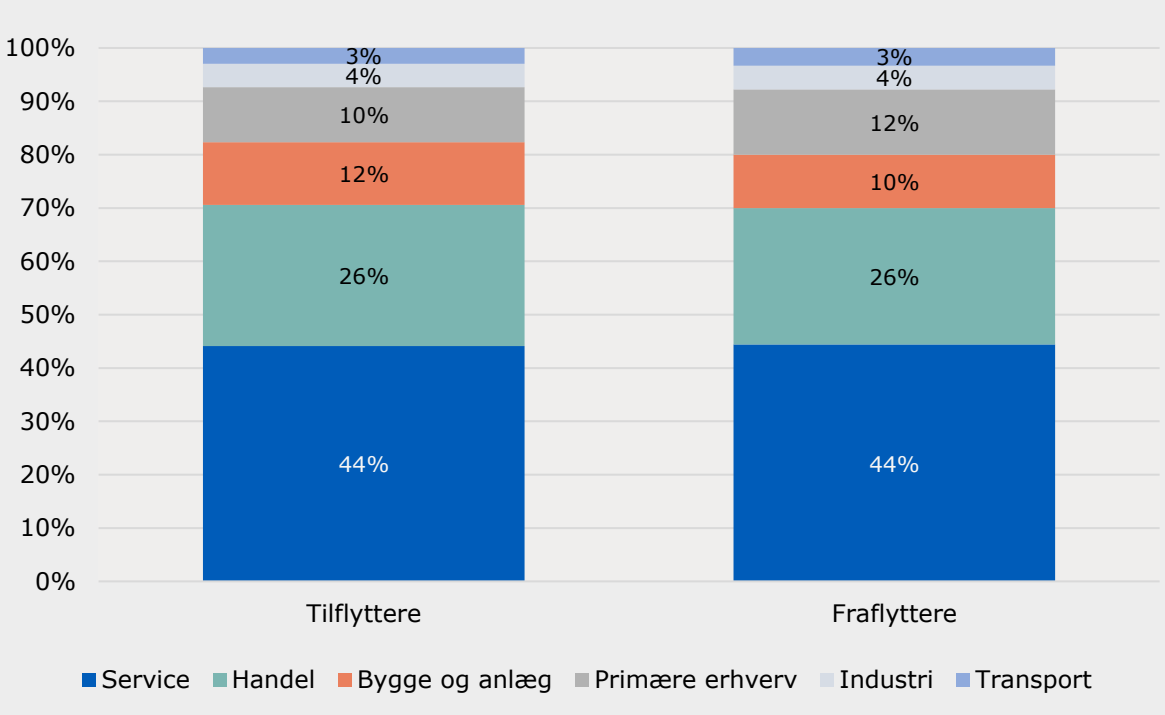
Figuren til højre viser, at sektorfordelingen blandt tilflytterne stort set svarer til fordelingen blandt fraflytterne i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Figur 4.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side.

Figur 4.7. Fordeling af til- og fraflytninger på sektorer i Ringkøbing-Skjern Kommune, 2023

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

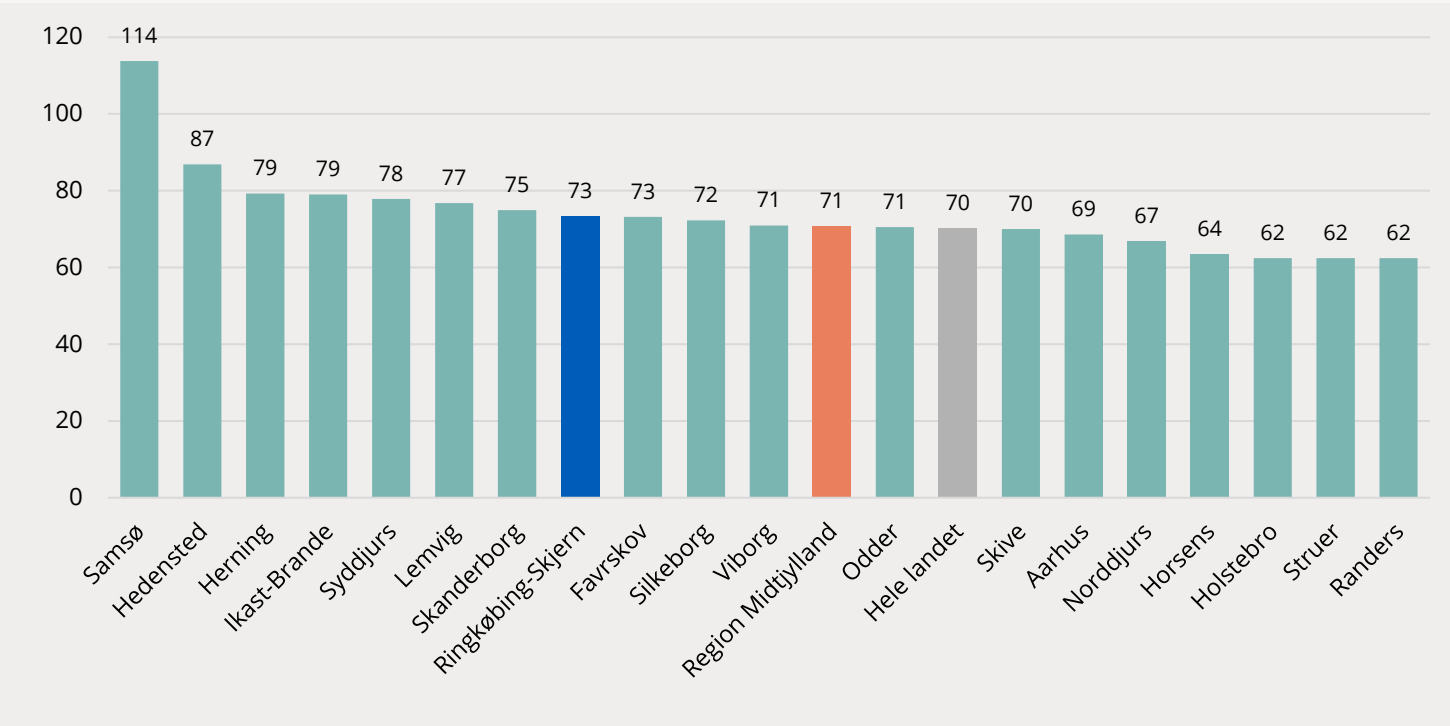
Relativt mange Ringkøbing-Skjern-virksomheder inden for primære erhverv

En sammenfattende indikator for en kommunes erhvervsvenlighed er antallet af private virksomheder holdt op mod kommunens størrelse. Den er således et samlet udtryk for iværksætteri, overlevelse af nye virksomheder, konkurser samt til- og fraflytninger over årene. Figur 4.8 viser antallet af virksomheder sat i forhold til indbyggertallet. Herudover viser figur 4.9 Ringkøbing-Skjern-virksomhedernes fordeling på hovedsektorer holdt op mod regionen som helhed.

Figur 4.8 viser, at der i 2022 var 73 reelle virksomheder pr. 1.000 indbyggere i Ringkøbing-Skjern Kommune, hvilket placerer kommunen over regions- og landsgennemsnittet. Samtidig viser figuren, at Samsø Kommune skiller sig ud som den kommune med flest virksomheder i forhold til indbyggertal.

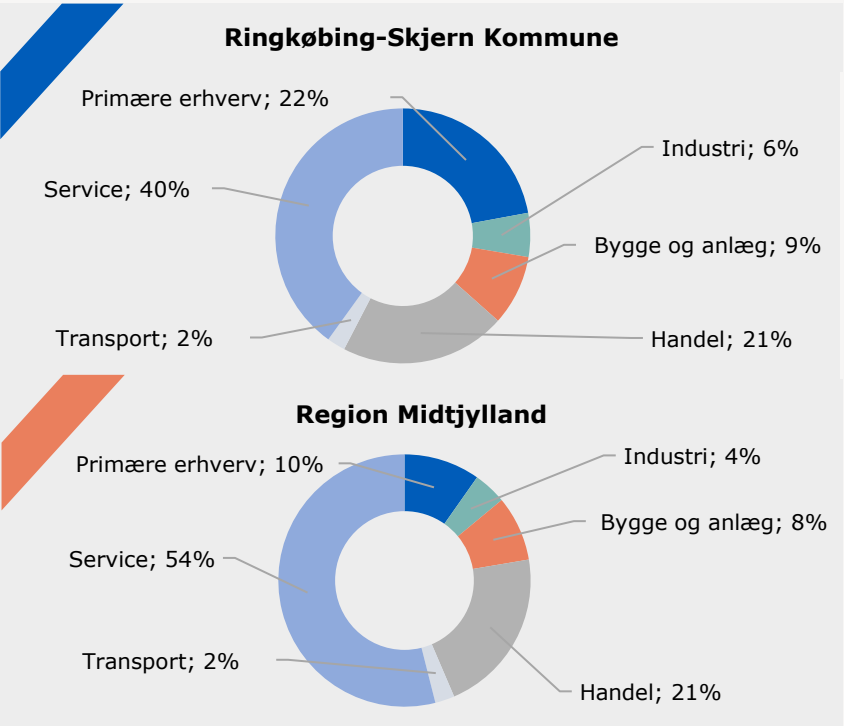
Dertil viser figur 4.9, at Ringkøbing-Skjern Kommune har flere virksomheder inden for de primære erhverv og færre inden for service sammenlignet med Region Midtjylland som hele.

Figur 4.8. Antal reelle virksomheder pr. 1.000 indbyggere i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet, som svarer til mindst et halvt årsværk i den pågældende branche.

Figur 4.9. Fordeling af reelle virksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

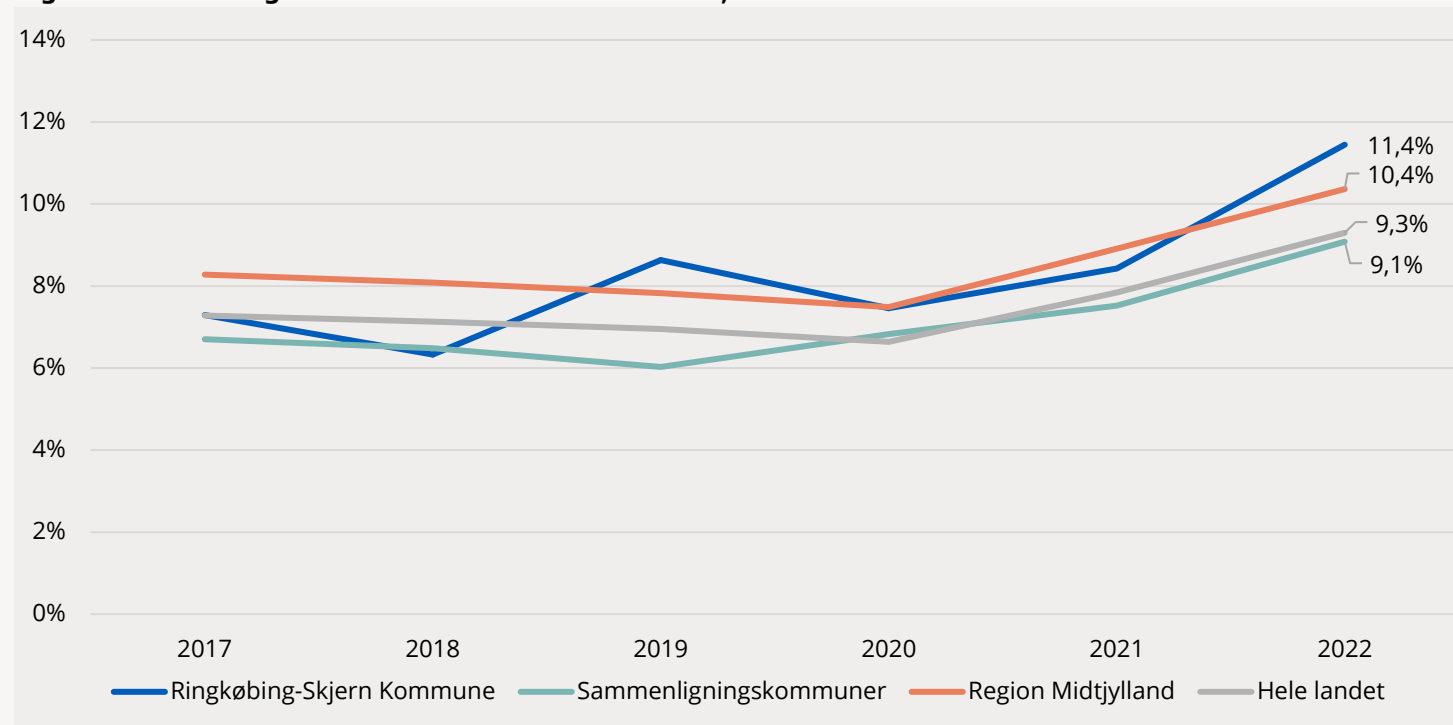
Mange vækstvirksomheder inden for primære erhverv i Ringkøbing-Skjern Kommune

Figur 5.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2017-22 for Ringkøbing-Skjern Kommune, sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Endvidere viser figur 5.2 vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer. Opgørelsen fokuserer kun på virksomheder inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

Det fremgår, at Ringkøbing-Skjern Kommune har oplevet en stigning i andelen af vækstvirksomheder i 2022. I 2022 var godt 11 pct. af virksomhederne i kommunen vækstvirksomheder, hvilket er en anelse over regionsgennemsnittet.

Figur 5.2 viser endvidere, at Ringkøbing-Skjern Kommune har relativt mange vækstvirksomheder inden for primære erhverv, mens service på dette punkt fylder mindre end i resten af regionen.

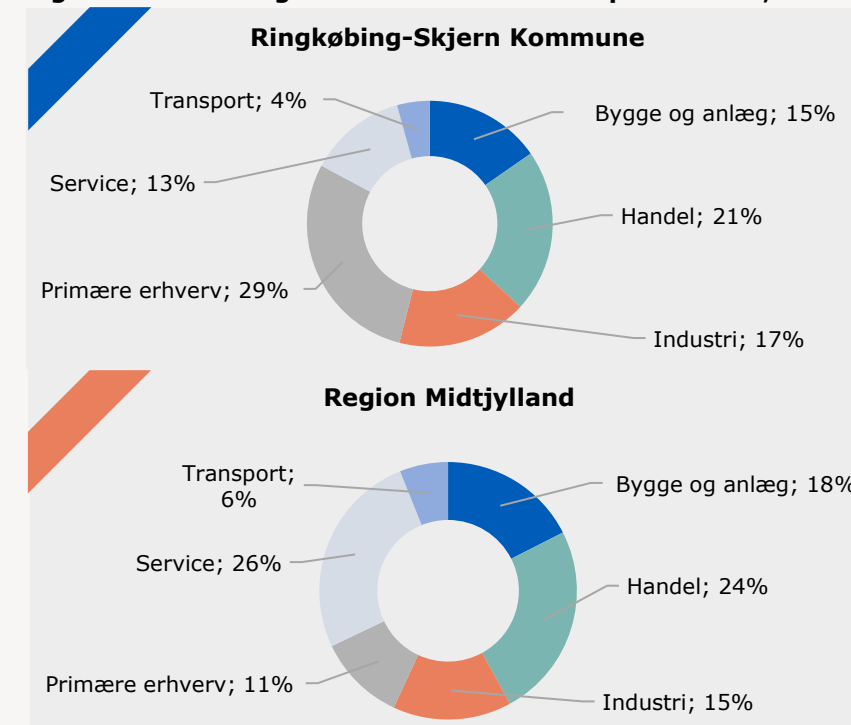
Figur 5.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommunerne omfatter: Lemvig, Norddjurs, Samsø, Skive og Struer Kommune.

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

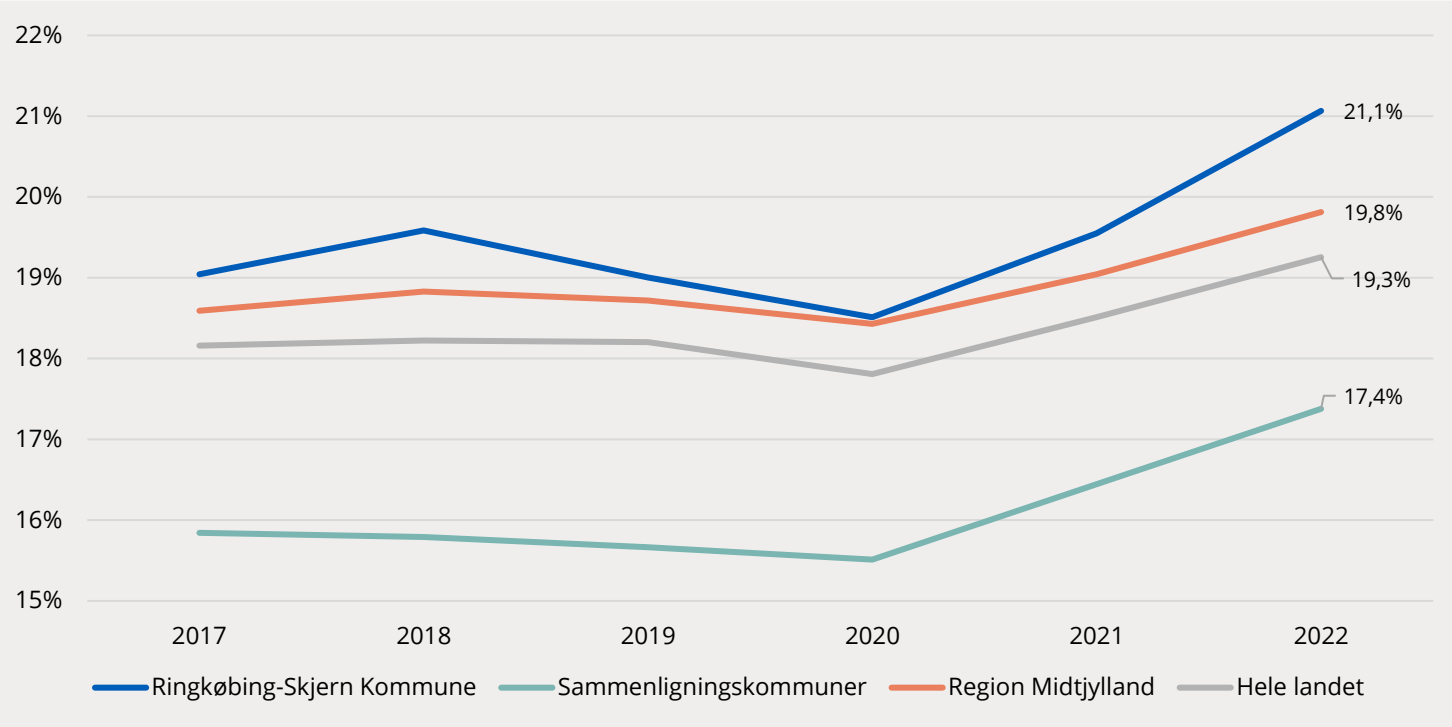
Høj og voksende andel af eksportvirksomheder

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2017-22, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Ringkøbing-Skjern Kommune og Region Midtjylland under ét.

Figuren til venstre viser, at andelen af eksportvirksomheder i Ringkøbing-Skjern Kommune har ligget over regionsgennemsnittet i det meste af perioden. Samtidig viser figuren, at andelen voksede i 2021 og 2022, og forskellen til resten af landet og Region Midtjylland som helhed er blevet større.

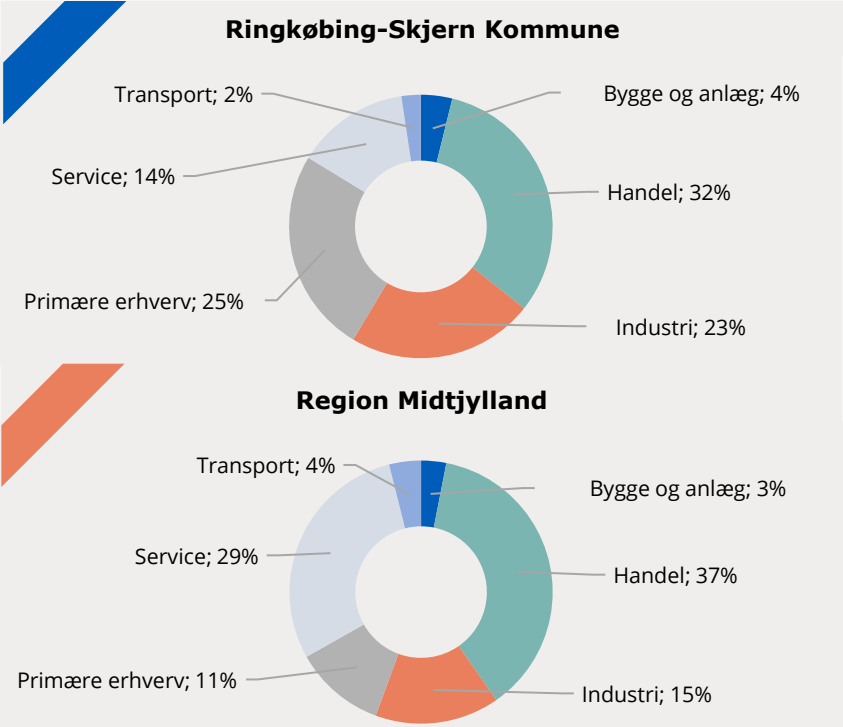
Figur 5.4 viser endvidere, at de primære erhverv og industrien udgør en meget høj andel af Ringkøbing-Skjern Kommunes eksportvirksomheder. Omvendt udgør service en mindre andel af eksportvirksomhederne i Ringkøbing-Skjern Kommune end i resten af regionen.

Figur 5.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2022

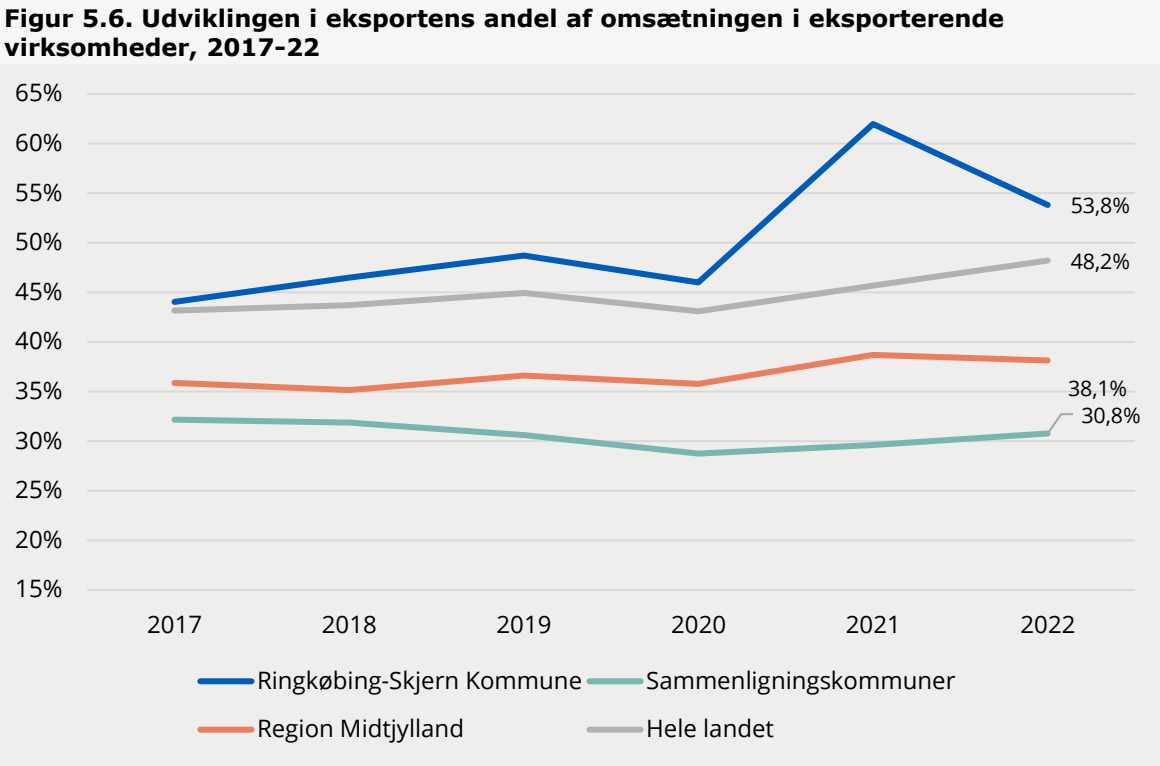
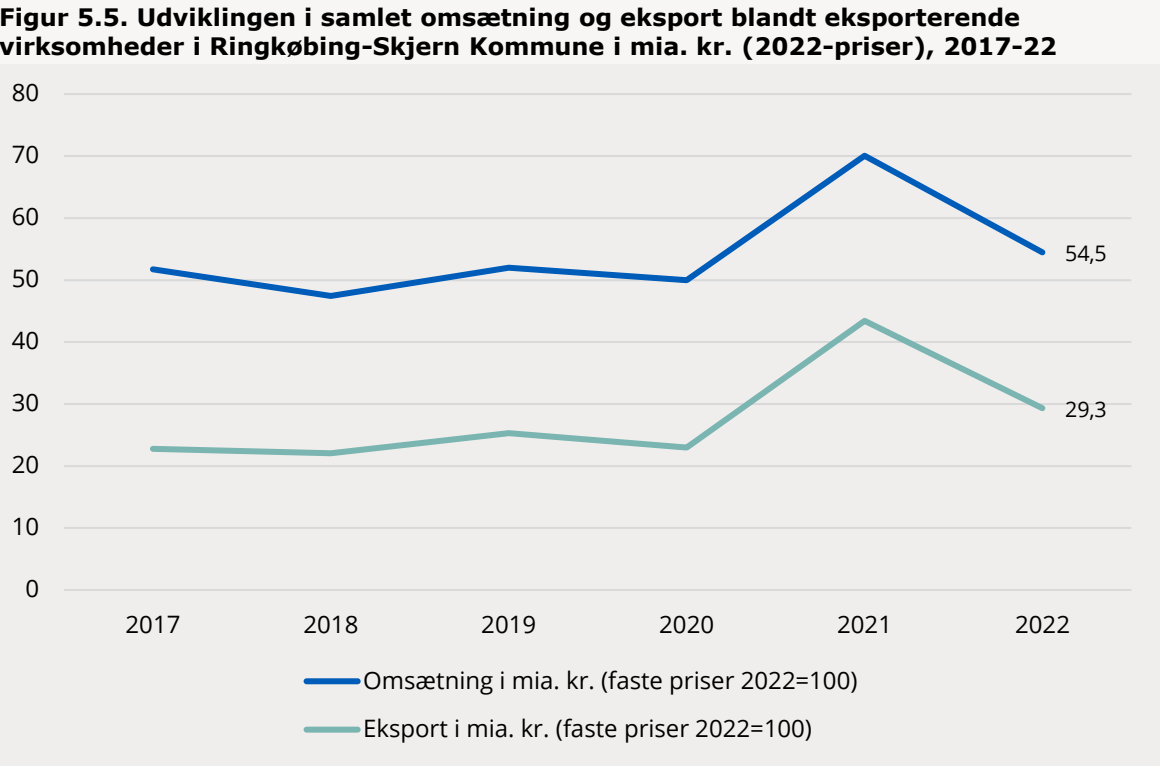
Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Fald i eksportværdien i 2022

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver figurene nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport. Figur 5.6 sammenligner eksportens andel af omsætningen med andre kommuner, regionen som helhed og hele landet.

Det fremgår, at den samlede eksportværdi i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2022 lå på 29,3 mia. kr., hvilket er et fald i forhold til året før. Den samlede omsætning faldt også blandt de eksporterende virksomheder i 2022.

Endelig viser figur 5.6, at eksportens andel af den samlede omsætning har ligget over regions- og landsgennemsnittet i hele perioden. Dog er eksportens betydning for omsætningen faldet i 2022 i Ringkøbing-Skjern Kommune, mens den er vokset på landsplan og i sammenligningskommunerne.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2022-priser). Eksportværdi og omsætning er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Profilanalyse - Highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

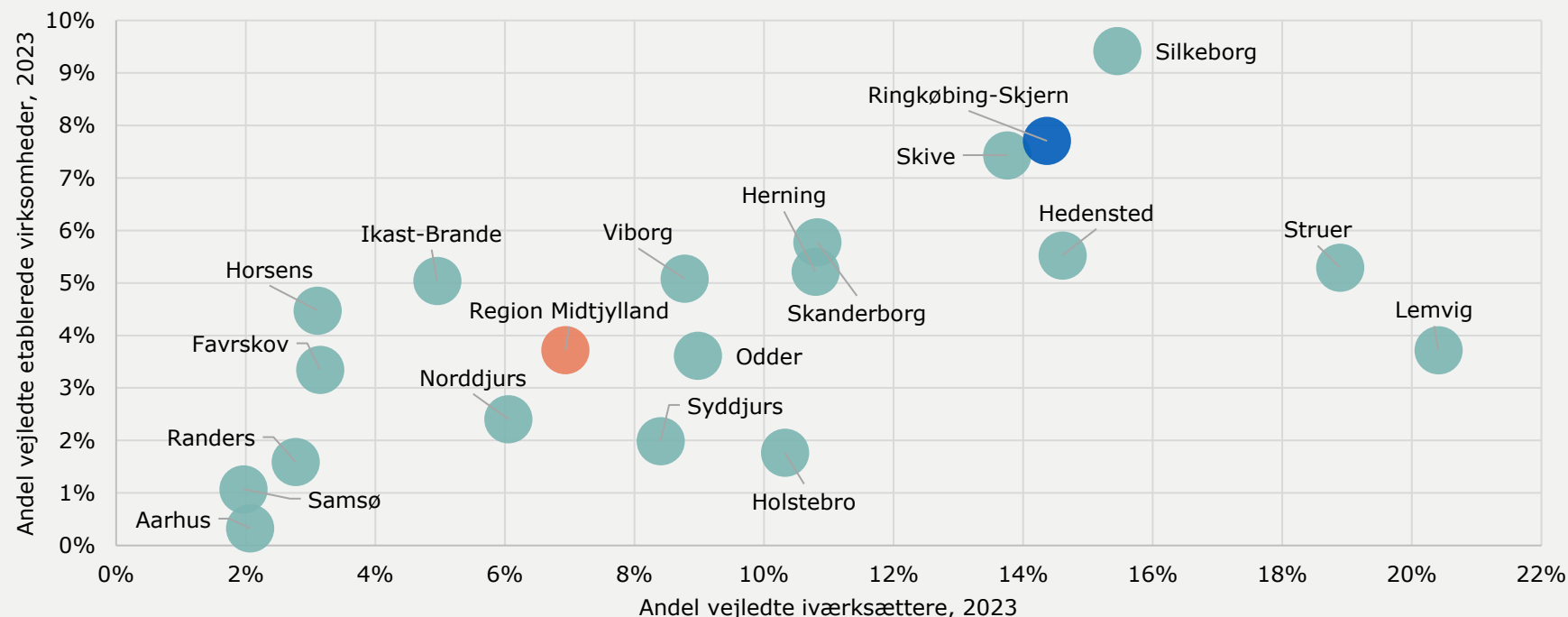
For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til profilanalyse 2024.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figur 6.1 giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, projekter, mv. er ikke omfattet af figuren.

Det fremgår, at andelen af vejlede iværksættere i Ringkøbing-Skjern Kommune ligger på ca. 14 pct og dermed markant over niveauet for hele regionen på syv pct. Der samme gør sig gældende i forhold til de etablerede virksomheder, hvor ca. otte pct. af virksomhederne i Ringkøbing-Skjern Kommune har fået vejledning sammenlignet med knap fire pct. i regionen som helhed.

Figur 6.1. Andel virksomheder, der har modtaget lokal vejledning i 2023, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

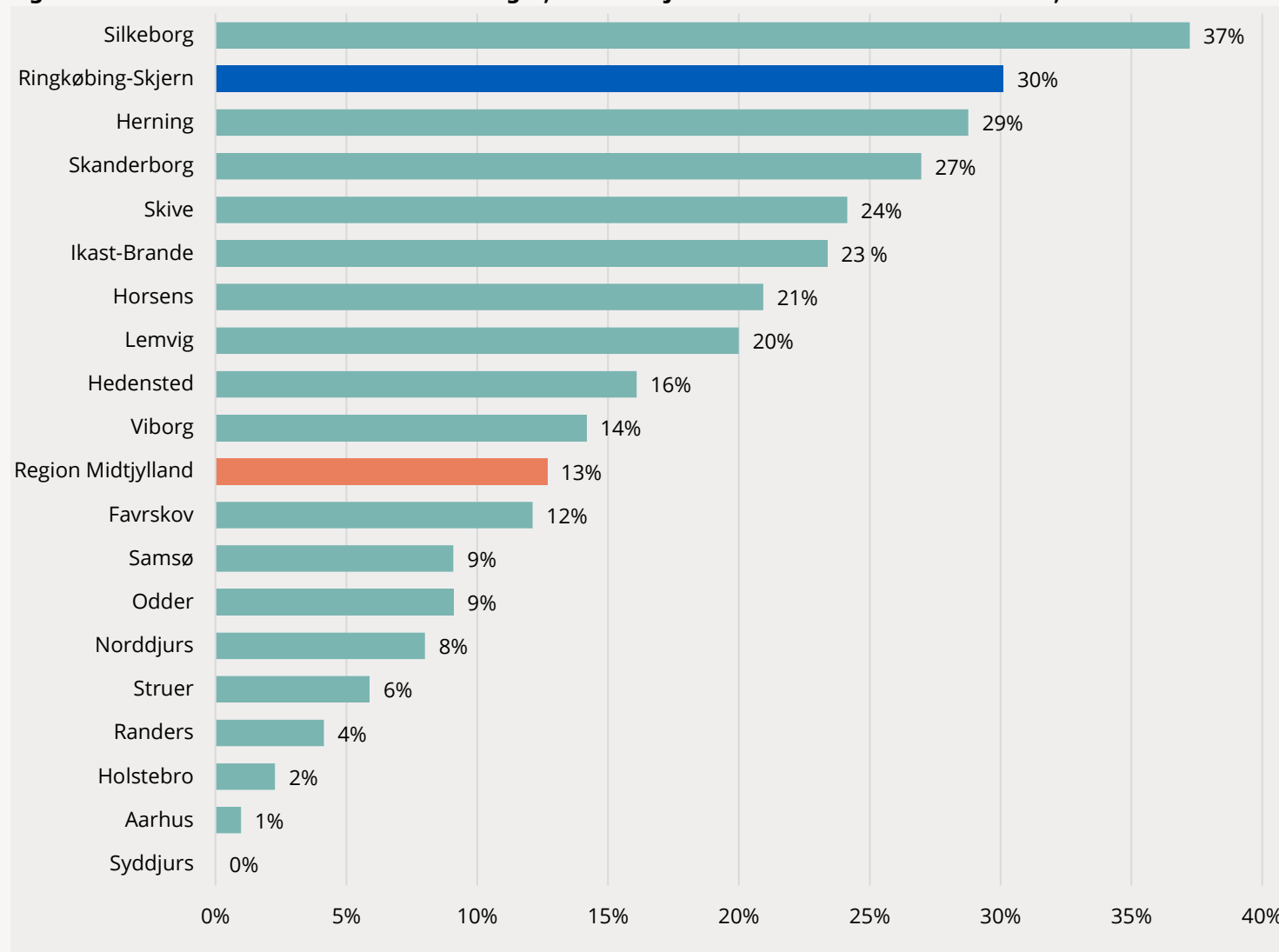
Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder er lavere i dette års Profilanalyse end i tidligere års analyser.

Årsagen er, at Danmarks Statistik har ændret metoden til opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark, hvilket har medført at flere virksomheder end tidligere betragtes som aktive virksomheder i de midtjyske kommuner.

Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder i dette års rapport kan derfor ikke sammenlignes med andelen fra tidligere år.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 6.2. Andel af virksomheder i vækstlaget, der er vejledt i den lokale erhvervsservice, 2023

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne i vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner i 2023.

Det fremgår, at 30 pct. af vækstvirksomhederne i Ringkøbing-Skjern Kommune modtog vejledning lokalt i 2023. Det er det næsthøjeste niveau i regionen og markant over regionsgennemsnittet på 13 pct.

Som det fremgår, er der stor spredning på tværs af kommunerne.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2020 til 2022 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

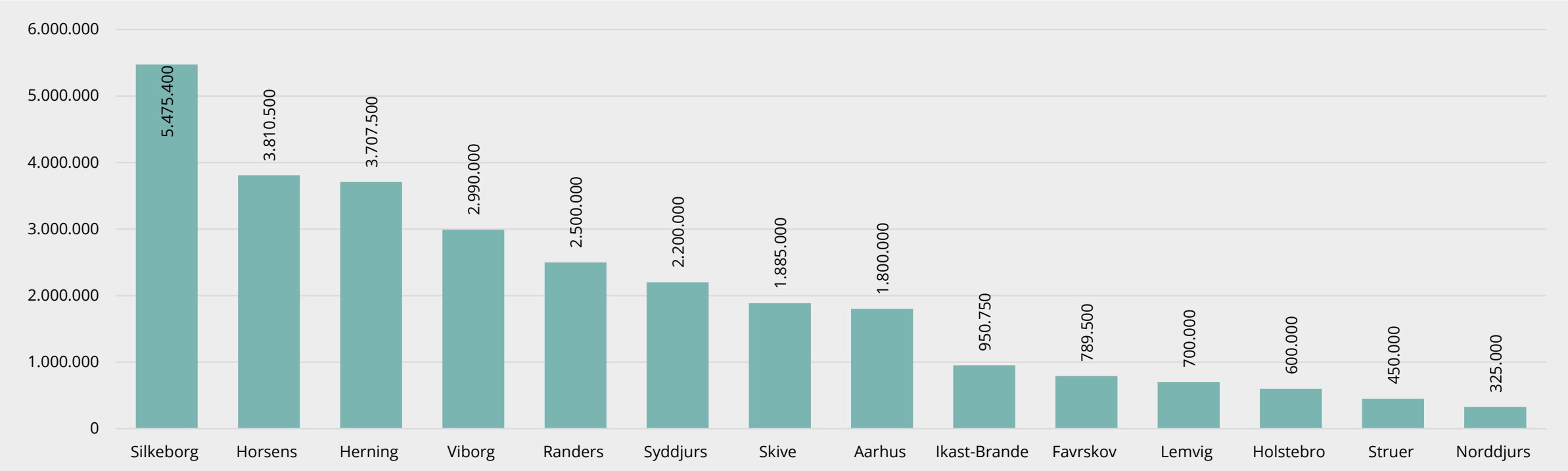
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2023

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som operatøren af lokal erhvervsservice har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune at afgøre hvor mange midler, der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren neden for viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, mens operatøren i andre kommuner er et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 6.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2023

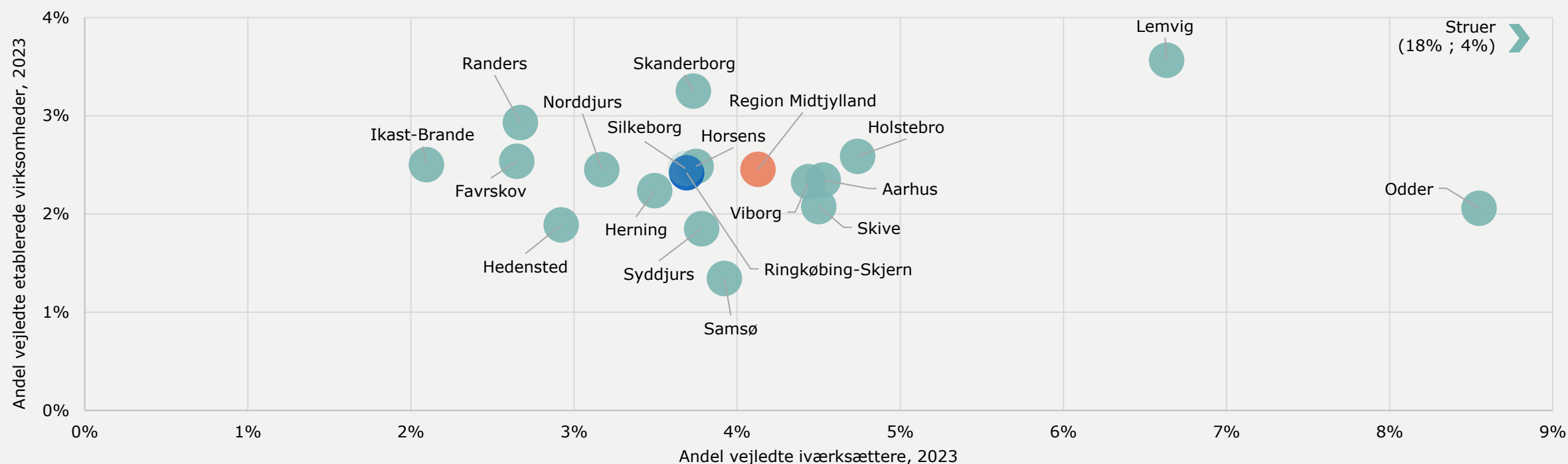
Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Hedensted, Horsens, Odder, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Syddjurs og Skanderborg Kommuner.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

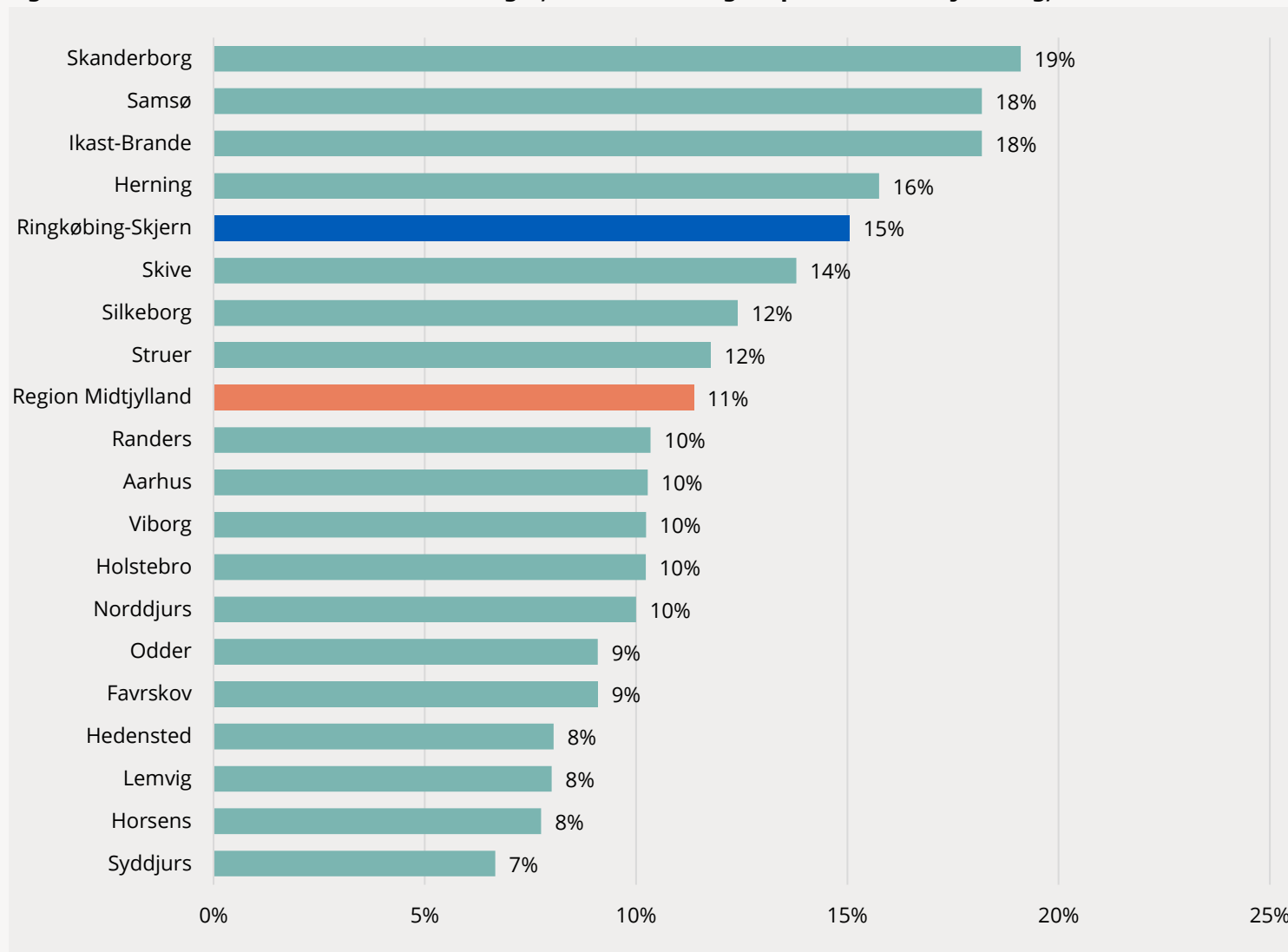
Figuren viser, at andelen af vejledte iværksættere fra Ringkøbing-Skjern Kommune er lidt lavere end i regionen som helhed, men at andelen af vejledte etablerede virksomheder svarer til det regionale gennemsnit på 2,5 pct.

Figur 6.4. Andel virksomheder, der har modtaget specialiseret vejledning i 2023 opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 6.5. Andel af virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2021 til 2023 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Ringkøbing-Skjern Kommune blev der i 2023 ydet specialiseret vejledning til 15 pct. af vækstlaget, hvilket er noget højere end regionsgennemsnittet på 11 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, august 2024.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.